

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2D, 2-3D, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bratom

Največja zunanja pomanjkljivost sedanje vlade je v tem, da nima niti v Belgradu niti v Zagrebu na svoji strani vsaj primerno močnega dela časopisja. V Zagrebu obvladajo časniki bančni židovski koncerni, ki se love zgolj za ljudskim instinktom, ker jim je edini namen imeti v listu dobro donosno trgovsko podjetje. Čisto v smislu poslovne konjunktore vsi ti listi obračajo svojo smer od Radiča k vsakokratni vladi do Pribičevića, od desnice do komunistov, kakor se jim zdi, da trenutnemu ugodju ulice bolje služijo in tako več zaslužijo.

Ce bi po tem časopisju človek sodil Zagreb in Hrvate, bi ob teh dneh dobil vtis, da so vsi od prvega do zadnjega izgubili glavo in jih prevladuje golo sovraštvo do vsega kar nima v Zagrebu domovinske pravice. Dasi so Srbi usodni dan in potem vsak dan znova plakali nad žrtvami in jih obžalovali, z ogorčenjem in studom obsojali zločin, prosili in rotili, naj zločin ne pomeni sovraštva med bratskima narodoma, vendar je judovski koncern opravičil samo tiste Srbe, ki hodijo s Pribičevićem in le radi Pribičevića, ker si je prevzel vlogo hrvatskega mučenika.

Sedaj smo na vrsti Slovenci. Niso se sicer upali dotakniti nas v neposredni zvezi z zločinom samim — toliko več poštenosti kot naši žerjavci vendarle še imajo — ali prišli smo pod nož v kasnejših izvajanjih o posledicah, ki naj jih ima na naš notranji razvoj zadaja belgrajska vihra. Hrvatje trdijo, da je sedaj najlepša prilika za revizijo ustave. Dobro! Vse politične stranke v našem parlamentu so že izjavile, da je ustava naša v mnogih ozirih izprememb potrebna. Poznamo tozadeven program SLS, vemo, da je radikalna stranka opetovano že naglasila, da je treba razširiti, poglobiti moč oblastnih samouprav in dati več koncesij zgodovini, vemo, da je radikalna stranka za zedinjeno Slovenijo in smo razdeljeni samo vsled posebne in trdovratne zahteve naših žerjavcev, poznamo dr. Marinkovičev načrt o širokih samoupravah in končno je znan Radičev ustavni načrt, dasi se več ne ve, koliko še drži. Toda v sedanjih zahtevah ti zagrebški listi niso postavili zahteve v nobeni navedenem smislu ampak čisto novo postulat so dali politični borbi hrvatskega naroda. Zahtevajo — dualistično, federativno ureditev države. Zahtevajo združitev vseh hrvatskih in slovenskih pokrajin v eni državni celoti z eno — hrvatsko vlado in upravo v Zagrebu na prvi in vseh srbskih krajev pod vodstvom Belgrada na drugi strani. Belgrad in Zagreb naj bosta dvoje središč, med seboj rahlo zvezanih v državno celoto. Slovenci ti politiki in časnikarji v svojih ustavnih načrtih in zahtevah ne poznajo. KDK, v kateri sede tudi naši liberalci, Slovencem ne priznava ne narodnih, ne političnih svobod, nasprotno — revizija ustave naj bi služila tem ljudem zato, da spravijo končno Slovence pod Pribičevićevo oblast v Zagrebu, kamor bosta tudi Žerjav in Pucelj mogla pristaviti svoje lončke. Za naše žerjavce je to razumljivo, saj delajo isto, kar so delali svoj čas v Belgradu. Manj moremo razumeti hrvatske liste same, ki tako ginljivo znajo zapeti o svojem državnem pravu in narodni samobitnosti, da s tako lahkoto prezo te dragocenosti svojega sosedu — bratskega slovenskega naroda.

Moramo pa žal reči, da nas od teh zagrebških politikov udarec niti presenetil ni. Kajti ni prvič, da so sedanji zagrebški voditelji izdali slovenske interese, prelomili obljube ali vsaj pustili, da so drugi šli zanje v žerjavico po kostanj. Spominjamo na velike dni prevrata. Ko so Slovenci z dalmatinskimi Hrvati, Čehi in drugimi slovanskimi narodi bili usodno borbo za samoodlobo avstrijskih narodov, so se premnogi sedanji zagrebški voditelji KDK greli v »milosti« in čakali, kako bo izpadel boj. In tedaj, ko smo, Slovenci v Markovem protokolu navezali svojo politično borbo na tedanje večinsko zastopstvo Hrvatov — kako gladko so tedaj Radičevci snedli besedo in pustili, da se je rodil PP režim, ki je strgal poslednje meso s telesa Slovenije. In ko je prišel ustavni boj do vrhunca — ko smo bili Slovenci v Belgradu najbolj osovraženi — je padla Radičeva deklaracija iz zagrebske ječe belgrajski javnosti.

S tem nočemo rekrimirati, še manj se opravičevati, ampak pribijemo. Prvič: o reviziji ustave v dualističnem smislu kakor ga predlaga in vztraja priporočila zagrebško časopisje, nočemo ničesar slišati; o tem ne pustimo razprave. To pisanje smatramo za napad na Slovenijo in naš narod, napad kakršnega je

Za parlamentarno delovanje in za koncentracijo z Radičem

Formalna ostavka vlade, da se izvede konzultacija in poskusi sporazum s Hrvati

r Belgrad, 3. julija. (Tel. »Slov.«) Oba največja kluba vladne koalicije, demokrati in radikalni klub, sta danes dopoldne dokončala razpravo o političnem položaju in sklenila resolucije, ki jih prinašamo na drugem mestu. Kakor je iz teh resolucij razvidno, vlada med strankama vladne koalicije popolno soglasje in so pogledi na današnji položaj in na njega razplet povsem identični. Vsi klubi soglašajo v tem, da je: 1. potrebno parlamentarno delovanje, 2. da se še enkrat poskusi sestaviti koncentracija, da bi se na ta način prožila možnost hrvatskim zastopnikom, da sodelujejo v parlamentarnem delovanju pri rešenju važnih vprašanj, ki so na dnevnem redu.

Jasno je, da bo z ozirom na ta sklep, prišlo tudi do formalne ostavke, da bi se mogla izvesti konzultacija zastopnikov parlamentarnih skupin. S strani vladnih strank ni prav nobene ovire in obstoja najboljša volja, da bi prišlo do sodelovanja s hrvatskimi zastopniki. Na Radiču je torej, da pokaže, ali je še mogoče rešiti se železnega Pribičevićevega objema. Kriza se bo reševala najprej v tem smislu, da se razširi sedanja vladna koalicija s hrvatskimi zastopniki. Če to ne bo mogoče, je seveda jasno, da se bodo morale iskati druge parlamentarne kombinacije, ki bodo dale dovolj jamstev za mirno in uspešno delovanje parlamenta.

Vukičević o položaju

Seja radikalnega kluba

r Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Radikalni klub je na svoji popoldanski seji razpravljal o političnem položaju. Prvi je govoril ministrski predsednik Velja Vukičević, ki je izjavil:

»Na včerajšnji seji našega kluba smo obsodili postopanje bivšega našega tovariša Punije Radiča in njegov zločin v narodni skupščini, ki nas je vse bolešno žadel in ki je imel težak in žalosten odmev v celi državi. Radičev zločin je zločin človeka. So nekateri ljudje, ki so ga hoteli izrabiti v svoje strankarske svrhe. Ne zamerimo, da je opozicija hotela izrabiti ta čin v ta namen, da obtoži vlado in da tukaj išče, kako bi razbila vladno koalicijo. Tudi prej so bile opozicije, ali nikdar ni opozicija delala tako, kakor sedaj. Naglašam, da se ta zločin ne sme spravljati v zvezo z Belgradom in radikalno stranko ali s Srbi. To moram najodločneje zavrniti. Tako očitanje bi se moglo edino vzporediti z Radičevim zločinom v narodni skupščini. Naša sveta dolžnost je, da posebno sedaj gledamo na interese države in ljudstva ter delamo. Zato nas je namreč ljudstvo poslalo v skupščino. Narodna skupščina mora delati. Pred nami so velike naloge in radikalni klub mora omogočiti delo v tej narodni skupščini v interesu države in ljudstva. To govorim s stališča državnih interesov, brez ozira na to, kdo je na vladi. Narodna skupščina mora dokončati velike naloge, ki so na dnevnem redu. Mi smo sedaj delali v kombinaciji s SLS, DS in JMO. Ta kombinacija je močna dovolj. Šteje 210 poslancev, to je dve tretjini vseh poslancev. Čeprav je dovolj močna, vendar smo mi radikalni že večkrat izrazili željo in dali pristanek na koncentracijo. Ta naša želja se ni nikdar sprejela tako, kakor smo jo razumeli mi. Dovolj smo popuščali. NRS je storila s svoje strani vse, da bi prišlo do koncentracije. NRS tudi v tem trenutku ne odstopa od te želje. Mi podpiramo vse, ki hočejo delati za narod in za državo. Samo z medsebojnim popuščanjem in skupnimi pogledi na državno politiko lahko pridemo do

koncentracije. Če gremo s tega stališča, potem lahko našo kombinacijo razširimo tudi na druge stranke, ki hočejo delati za državo in ljudstvo. Položaj je težaven ne samo od 20. junija, marveč od takrat, ko se je v narodni skupščini pričela borba med Srbi in Hrvati. Z naše strani se je vedno izražala želja, da pride do pomiritve, vendar smo na drugi strani naleteli na nerazumevanje. Dal Bog, da bi po vsem, kar se je zgodilo, prišlo do razumevanja tudi pri nekaterih, ki morajo miriti strasti in da bi vsi gledali s stališča edinstva. Vsem nam mora biti sveta dolžnost, da se položaj razvija v smeri državne politike, ne pa v smeri osebnih interesov. Iz tega lahko vidite, do česa bo prišlo.«

Nato je govoril Ilija Mihajlovič, ki se je zahvalil predsedniku ter izjavil, da se vsi poslanci zavedajo težavnega položaja. Zato predlaga, da se ne razpravlja, marveč da se takoj izvoli šestčlanski odbor, ki naj sestavi resolucijo. Predlog je bil soglasno sprejet. Nato je predlagal predsednik Stevo Janković sledeče člane: Ilija Mihajlovič, Laza Marković, dr. Niko Subotić, Milan Kostić, Momčilo Ninčič in Krsta Miletič. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Tako sestavljeni odbor je čez kratko časa predlagal klubu resolucijo, ki jo je klub soglasno sprejel. Resolucija se glasi:

Resolucija radikalnega kluba

»Poslanski klub NRS je na svoji seji 5. junija sprejel na znanje poročilo min. predsednika Vukičevića in sklenil: da državne in narodne potrebe, ki so zahtevale zakonodajno delo skupščine radi rešitve neodložljivih političnih in finančnih, gospodarskih in upravnih vprašanj, tudi še nadalje obstojajo in da se morajo vsa vprašanja reševati in rešiti.

Ceprav je današnja kombinacija koalicije NRS, DS, SLS in JMO parlamentarno zadostna za delo, izraža radikalni klub željo in pripravljenost, da se sestavi najširša koncentracijska vlada s sodelovanjem vseh parlamentarnih skupin.«

nas ni in nas ne bo. Nismo mi vstvarili političnih razmer, ki nas trenutno v postopku ločijo od Hrvatov in trudimo se, da se čim prej snidemo.

Zato danes z ogorčenjem zavračamo očitek, da smo zamudili trenutek, da nismo šli v prečansko fronto, da vztrajamo v vladi in vzdržujemo sedanjo kombinacijo. »Novosti« nam napovedujejo kazni za to. Mi pa vemo, da ne moremo nikdar doživeti večje kazni kakor smo je bili deležni vselej takrat, kadar so o nas odločevali ali sodločevali ljudje, ki danes vodijo KDK.

Mi Slovenci smo najmanjši med jugoslovanskimi narodi in se na številčno moč ne moremo zanašati. Zato dajemo na javno tehtnico svojo iskreno pošteno voljo neutrudno in požrtvovalno z vsemi svojimi zmognostmi graditi materialno in duhovno blagostanje države in vseh jugoslovanskih narodov. Nikdar nismo, nočemo in ne bomo delali proti nobenemu članu jugoslovanske narodne družine, naslanjali se bomo vselej tja, kjer bomo našli več iskrenosti in volje za skupnost ter več skrbi in smisla za Slovence.

Seja demokratskega kluba

r Belgrad, 3. julija. (Tel. »Slov.«) Demokratiški klub je imel danes dopoldne in popoldne sejo. Dopoldne je prvi govoril Kosta Timotijević o potrebi koncentracije. Nato je Sečerov izjavil, da moramo pri presojanju sedanega položaja gledati na to, da so državni in ljudski interesi nad interesi režima in oseb. Dogodek 20. junija ima velik pomen za razvoj naših notranjepolitičnih razmer. Vendar je mnenja, da uboj dveh poslancev ne more uničiti našega parlamentarizma. Vse mora iti v smeri državnih potreb, kakor na primer nettunske konvencije, ki jih moramo že enkrat ratificirati. Nikakor namreč ne moremo opravičiti postopanja, da podpišemo konvencije, potem pa jih tri, štiri leta ne ratificiramo. Pravi, da je imela sedanja vlada premalo iniciativnosti, posebno kar se tiče min. predsednika, in da večina ni imela dovolj močnatosti, da bi branila svoje stališče. Stanje financ ni sijajno. Govoril je proti finančnemu ministru. Pravi, da je treba storiti vse, da pridemo iz sedanega težavnega položaja. (Kar se tiče Sečerovih izjavljanj o pomanjkanju iniciative in da je večina manjkala poguma, opozarjamo na dejstvo, da se je med zastopniki vladnih skupin ponovno razpravljalo o obrambi parlamentarnih interesov proti obstrukciji opozicije in se je v ta namen na sestankih zastopnikov vladnih skupin predlagalo, da se spremeni poslovnik, vendar pa so se ti predlogi odklanjali od strani demokratskih zastopnikov.)

Nato je govoril dr. Grga Angjelinović o težavnem položaju v prečanskih krajih in o reviziji ustave. Po njegovem mnenju je potrebno, da vlada da ostavko. Isto stališče je zastopal poslanec Mika Gjorgjevič, ki se ozira na zahtevo, naj se hrvatski zastopniki vzamejo v vlado. Pravi, da se je neki poslanec tekom devetih mesecev, odkar je ta skupščina, od hrvatskih zastopnikov naučil samo psovovanja in slabih izrazov.

Davidović kratko odgovarja govornikom. Nato so govorili Čubrovič, Mišić in Vasa Ognjanović. Proti večeru je demokratiški klub sprejel sledečo resolucijo:

Demokratska resolucija

»Demokratiški poslanski klub je po vsestranski debati sprejel soglasno sledečo resolucijo: Odobrava se sklep vodstva in izjava demokratskih zastopnikov v vladi, da je potrebno, da vlada ustvari možnost za temeljito preiskovanje parlamentarnega položaja. Klub ponavlja staro željo DS, da se odločno ostaja na parlamentarnih tleh in da se pri tej priliki ponovno poskuša sestaviti koncentracijska vlada. Pričakuje, da bodo vse skupine z ozirom na težavne razmere v ta namen doprinesle vse strankarske in osebne žrtve, ki ne bi bile v nasprotju z višjimi interesi državne celote in ustavnim in parlamentarnim režimom.«

Z ozirom na tak sklep demokratskega kluba je pričakovati, da se tekom jutrišnjega dneva sestane ministrski svet, ki bo sklepal o razvoju krize. Pričakuje se tudi, da bo po takem sklepu min. predsednik podal ostavko, da bi se na ta način dala možnost ponovnega konzultiranja v svrhu sestave koncentracijske vlade.

Pribičevića spoznavajo

č Zagreb, 3. julija. (Tel. »Slov.«) Poslednje izjave Svetozara Pribičevića jasno kažejo, da se on prizadeva ublažiti odnosno popraviti svoje prvotne izjave po atentatu o reviziji ustave. Ta poskus Pribičevića, da vprašanje revizije ustave odgodi za dalj časa, se sklada z informacijami Vašega dopisnika, katere je prejel od uglednih pristašev HSS, ki so mu izjavili, da Pribičević skuša svoje izjave ublažiti radi tega, da bi mogel čimprej stopiti v vlado, na drugi strani pa bi se s tem vprašanje revizije ustave odgodilo za dalj časa; to vprašanje bi pozneje postalo neaktualno, tako da bi Pribičević pravzaprav speljal Hrvate, kakor jih je leta 1918. Radi poslednjih izjav Pribičevića se javlja v HSS še večji pokret proti Pribičeviću ter se energično zahteva, da se taki odnosi s Pribičevićem prekinijo.

Najmlajši Karadžordževic.

r Belgrad, 3. julija. (Tel. »Slov.«) V petek je v bližini Londona na znanem posestvu vojvode Jorškega princezinja Olga, soproga princa Pavla, rodila zdravo moško dete, ki je najmlajši potomec slavne Karagjorgjeve dinastije.

Francoski predlogi k Kellogovemu načrtu

v London, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Diplomatski poročevalec »Daily Telegraph« poroča, da skuša francoska vlada diplomatičnim potom priti v stik z raznimi lokarnskimi državami, posebno z Anglijo, da ugotovi, ali so pripravljene, sestaviti s Francijo poseben protokol, ki bi se kot poseben dodatek pridružil Kellogovemu protivojnemu paktu. Čuje se, da so dotične demarše že bile odposlane ali da bodo v kratkem odposlane. Očividno je, da Francija noče razžaliti Združenih držav s tem, da bi odklonila novo besedilo Kellogovega pakta, katerega pa tudi noče podpisati, ne da bi še enkrat naglasila svoje interpretacije o posebnih pravicah in obveznostih pred Društvom narodov in v nevtralnih pogodbah, ki jih je sklenila. Zdi se, da francosko in belgijsko

javno mnenje ni zadovoljno z razlago členov 43—44 verzajske mirovne pogodbe, ki se omenja v uvodu Kellogovega pakta. Na tem interesirane države Francija, Belgija, Češkoslovaška in Poljska bi imele raje, da bi v tem oziru sodelovale z Anglijo in Italijo in če mogoče, tudi z Japonsko in Nemčijo. Tudi Chamberlain je v angleški poslanski zbornici in v svojem prvem odgovoru Kellogu opetovano izjavil, da je želel pojasnjevalnega dokumenta, vendar pa morajo vse lokarnske države soglasno interpretirati te člene pakta Dr. narodov, kar je težko, ker je Francija sprejela obveznosti, katerih se Anglija ni udeležila. Zato se smatra za praktično možno, da se to stori v posebnem dokumentu in da se ostalim državam pripusti slična pot.

Deklaracija nemške vlade

v Berlin, 3. jul. (Tel. Slov.) Socijalnodemokratski državni kanceler Herman Müller je danes pred državnim zborom prečital izjavo vlade. V zunanje političnem pogledu izjavo potrjuje zunanjo politiko, ki jo vodi Nemčija že več let. Kar se pa tiče notranje političnega programa, našteva izjavo številne nove zakonske predloge, ki bi zadostovali, da bi se parlament pečal z njimi več let. Herman Müller je tudi poudarjal, da se ta obsejni program samo tedaj more uresničiti, če se era vladnih kriz konča in politični položaj tako zagotovi, da bi mogla vlada vso svojo moč osredotočiti na uresničanje teh zakonodajnih del. Nemška zunanja politika je usmerjena na miren sporazum ter se odreka misli revanše. Tudi program te vlade, ki jo vodi socialna demokracija, navaja na prvem mestu osvoboditev zasedenih pokrajin. V poldrugem letu bi se morala po pogodbi izprazniti tudi druga cona Porenja, ker bi se sicer moralo vprašanje izpraznitve prepustiti enostavno pogodbenemu poteku, s čimer bi se zamudila pomembna prilika, oživitvori politiko sporazuma. Očitno proti Poljski je bilo napeto ono mesto izjave, da se Nemčija boji, da se ne bi v sled poskusov z druge strani, zmešati potrebo izpraznitve z neupravičenim vme-

šavanjem drugih problemov, stvar obzupesila. Glede vprašanja protivojnega pakta in razorožitve je izjavil Herman Müller, da je nemogoče, da bi velika država, kakor je Nemčija, enostransko ostala neoborožena sredi drugih do zob oboroženih držav. Naloga prihodnjega zborovanja Društva narodov meseca septembra bo ta, da osvetli pot, po kateri bo moralo Društvo narodov v tej stvari iti. Glede končne ureditve nemških reparacijskih obveznosti je Müller izjavil, da je želel in da je mogoča drugačna rešitev. Tega se je treba lotiti z dalekovidnostjo in po metodah pametne gospodarstva. Končal je svoj govor o zunanji politiki s par besedami o obnovi svetovnega gospodarstva, ki boletna na protekcionizmu. Nemška vlada bo podpirala vsako stremljenje po zboljšanju gospodarstva in s svoje strani skrbela za to, da se povsod po vojni zvišane carinske tarife znižajo z mednarodnimi dogovori.

Nadaljnja važna naloga vlade je tudi, da se razširjajo trgovinska pogajanja, posebno z južnovzhodnoevropskimi državami. Industrijske pozicije nemške carinske tarife, ki v trgovinskih pogodbah niso porabne, se imajo zmanjšati. Ko je Hermann Müller končal svoj govor, katerega v splošnem niso motili, je bila seja odgodena do jutri.

Demonstracija francoskega vojnega brodovja

v Pariz, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Posebni vlak s francoskim predsednikom Doumergueom, vojnim ministrom in ministrom za javna dela je dopel v Le Havre takoj po 11. uri dopoldne. Najprej se je vršil pozdrav po tamošnjih oblastih, nakar so nepregledne množice ljudstva prirejale predsedniku navdušene ovacije. Potem je bil na krovu nove križarke »Duquesne« svečan banket, na katerem je bilo več govorov, v katerih so govorniki poudarjali smisel velike francoske mornariške demonstracije. Pri tem gre za to, da se proslavi obnova francoskega brodovja, ki se je v zadnjih letih skoraj podvojilo. Današnje revije se je udeležilo 80 ladijskih enot raznih tipov, ki vsebujejo 500.000 ton. Večina ladij je bila stavljena v službo šele v zadnjih letih, med

njimi nove hitre križarke po 8.000 do 10.000 ton, ki so najhitreje na svetu. Dalje novi torpedni rušilci po 2.400 ton, nove velike podmornice po 1400 ton in male podmornice po 600 ton. Vse te ladijske enote so bile zgrajene v serijah, kar se pri starem brodovju ni zgodilo. Poleg teh novih enot se gradi še nadaljnjih 120 enot, skupno s 300.000 tonami, ki bodo gotove do 1. 1932. Prvič se je pri tej reviji pojavilo tudi francosko pomorsko letalstvo s 120 aparati in ladjo matico »Benru«. Današnja francoska flota šteje sicer samo 4 velike oklopne ladje, izraža se pa mnenje, da se Francija ne more odrediti nadaljni graditvi dreadnoughtov, že z ozirom na francosko politiko v Sredozemskem morju.

Venizelos sestavlja vlado

v Atene, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Splošno se smatra, da se bo Venizelosu, kateremu je predsednik republike poveril sestavo nove vlade, posrečilo, sestaviti kabinet. Spremenil bo volilni zakon, eventualno potom ljudskega glasovanja. Predsednik republike je pristal na to, da sme razpustiti parlament, če bi se izkazalo, da delo s tem parlamentom ni mogoče. Venizelos je bil danes dopoldne v avdienci pri državnem predsedniku in je potem izjavil, da je prosil Mihalokopulosa, naj obdrži zunanje ministrstvo. Mihalokopulos pa je odvrnil, da ostane solidaren z ostalimi člani stare vlade in da zato ne sprejme nobenega portfelja v Venizelosovem kabinetu.

Uspehi reševanja na severu

v Kodanj, 3. jul. (Tel. Slov.) List »Südschwedische Tagbladet« v Malmöju je davi prejela vest, da je ruski rušilec ledu »Krasin« dosegel Lundborgovo skupino. Švedski pomožni komite smatra, da morda ne gre za Lundborgovo skupino, temveč za skupino Malgröna.

v Milan, 3. jul. (Tel. Slov.) Od »Citta di Milano« se poroča, da švedska vodna letala, ko so iskala Lundborgovo skupino, radi megle zopet niso mogla dalje. Parnik »Braganza« je stisnjen v ledu pri Danskem otoku. Letalca Larsen in Holm sta se vrnila v Kingsbay in hočeta z ladjo »Hobby« prodirati proti južnemu rtiču, da bi od tam dalje iskala Amundsepa.

v Milan, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Italijanski aeroklub je podelil rešitelju Nobila Lundborgu zlato medaljo za letalske zasluge.

Za prosto mednarodno trgovino

v Ženeva, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je bila pod predsedstvom bivšega holandskega trgovinskega ministra Colijna odprta druga vladna konferenca o odpravi omejitev izvoza in uvoza. Konferenca se je udeležilo 28 držav, med njimi 6 izvenevropskih držav z Združenimi državami. Šlo je, kakor je poudaril predsednik Colijn, za to, da se izpolnijo konvencije in pridržki, ki so bili sprejeti na lanski konferenci za odpravo prepovedi in omejitev izvoza in uvoza, za prepovedi splošne narave v čl. 4. konvencije, kakor n. pr. za vzroke javne varnosti, zdravstva, varstva starin, valutarnih vprašanj, državnih monopolov itd. in za pridržke po čl. 6, ki za posamezne države niso mogoče, ne da bi bila oškodovana mednarodna trgovina.

Težave avstrijskega problema

v Dunaj, 3. jul. (Tel. Slov.) Z ozirom na komunike, ki ga je izdala agencija Stefani glede vzpostavitve diplomatskih odnosov med Italijo in Avstrijo, piše »Neue Freie Presse«: Avstrija ne more voditi politike močne samostojnosti, ker na njena vrata pritiska stiska. Samo dve možnosti sta, ki omogočata odgovoriti na diplomatsko ofenzivo Italije: »Z neposrednim protisunkom v smeri priključitve k Nemčiji, ali s krepko naslonitvijo na nasledstvene države. Obe poti pa sta trenutno Avstriji zaprti. Na politiko, ki bi se močno opirala na nasledstvene države, ni misliti, če radi avstrijske mentalitete po priključitvi. Dr. Seipel bi moral nasproti mali antanti popolnoma jasno definirati avstrijsko stališče, ker so imele izjave po bukareški konferenci tako čuden značaj. Mednarodni položaj Avstrije je žalibog

vendarle težavnejši in bolj posut s trnjem, kakor gospodarski.

v Rim, 3. julija. (Tel. »Slov.«) Ponehanje napetosti v odnosih med Dunajem in Rimom po povratku italijanskega poslanika Aurittija na Dunaj proslavljajo rimski listi kot triumf italijanske zunanje politike. V splošnem se izjave zveznega kancelarja dr. Seipila in romarska pot 500 južnotirolskih vojni invalidov v Rim spravlja v medsebojno zvezo ter označuje kot važen podatek za nadaljnji razvoj odnosov med obema državama. Kakor se čuje, se Italija sedaj ne bo več upirala avstrijskim finančnim zahtevam.

Češka posoja denar

v Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Bančni konzorcij za državne kreditne operacije je sklenil na današnji seji, da se bo Češkoslovaška udeležila pri romunskem stabilizacijskem posojilu, ki znaša 18.000.000 dolarjev, z zneskom 1000.000 dolarjev. Prihodnje dni se bo razpravljalo o eventualni udeležbi pri bolgarskem stabilizacijskem posojilu.

Drobne vesti

v Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj je bil slovesno odprt jugoslovanski potovalni biro v prisotnosti zastopnikov jugoslovanskega poslanstva in številnih korporacij.

v Newyork, 3. julija. (Tel. »Slov.«) Angleška križarka »Dauntless« je v ponedeljek popoldne vsled goste megle trčila na skalo pri Halifaxu in pošljala SOS-klice na pomoč. Pet vlačilcev je hotelo ladjo oprostiti, kar pa se ni posrečilo. Križarko so morali izprazniti in se zdi, da je ladja izgubljena.

v Berlin, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je sredi Berlina blizu Aleksandrova trgja odpel polno zaseden voz cestne železnice in se prevrnil tako, da je večina potnikov obležala pod razvalinami voza. Šele ognjegašci in rešilna postaja so mogli rešiti ponesrečene potnike, od katerih je bilo radi težke poškodbe 9 odpeljanih v bolnico, dočim je bilo 12 lahko ranjenih. Voz se je odpel pri vožnji po klanecu in je skočil s tira v glavnem tudi zato, ker so bile tračnice stare in nevarne.

Preiskava v madjarskem ponarejevalnem škandalu, ki traja od 15. novembra 1927, je sedaj končana. Obtoženih je 27 oseb, med njimi zaprti glavni obdolženci Blumenstein, Towbini, brata Le Valois in konzul Lacache. Obtoženi niso radi ponarejanja, ker so madjarski koleki bili odstranjeni že v inozemstvu, temveč zaradi kolekovanja v Franciji, pri čemer se je posest listin napovedovala napačno.

V tibetanski provinci Po je izbruhnila vstaja, v kateri so baje vstaji pobili 500 mož in 1 generala.

Visoka gosta v Mariboru

Včeraj popoldne je prispel v Maribor na svojem povratku v domovino šef češkoslovaške generalnega štaba general Sirovy, ki se je na Vidov dan udeležil slavnostnega odkritja spomenika padlim junakom v bitki na Ceru. Na kolodvoru kot obmejni postaji so se poslovili od njega vel. župan dr. Schaubach, mestni poveljnik general Dimitrije Spasić, podžupan dr. Lipold, zastopniki Češkoslovaške-jugoslovanske lige ter mnoge številni zastopniki častniškega zbora. General Sirovy se je zelo pohvalno izrazil o vsem, kar je videl v naši domovini, posebno o naši vojski, Vabilu, da bi nekaj časa še ostal v Mariboru, se general Sirovy ni mogel odzvati in se je z dunajskim brzovlakom odpeljal naprej.

Skoro istočasno je prispel v Maribor iz Berlina pruski general von Tauysen, pisec znamenite knjige »Der südslavische Problem« ter znamenit prijatelj naše države. Na kolodvoru ga je sprejel vel. župan dr. Schaubach. General Tauysen je prišel v našo državo, da se pouči o tukajšnjih razmerah. Predvsem se bo mudil v Sloveniji. V jeseni namerava v Macedonijo. V Mariboru ostane nekaj dni, nato pa se odpelje v Celje oziroma v Ljubljano.

Shodi SCS

Kapla. Na Petrovo se je vršil pri nas shod SLS in občni zbor domače krajevne organizacije SLS. Govorila sta nar. poslanec g. Pušenjak in obl. poslanec g. Ovčar. Udeležba je bila jako lepa. Bog živi!

Št. Ilj pod Turjakom. V nedeljo dne 1. julija t. l. se je vršil pri nas sestanek gospodarskih interesentov, ki se zanimajo za prospek in napredek našega kmetijstva in gospodarstva. Govorila sta okrajni ekonom g. Dolinar ter inženir g. Fugina. Shoda sta se udeležila tudi domača obl. poslanca gg. Ovčar in Guzej. Prvi je podal potrebna pojasnila v zvezi regulacije Mislinje in glede kmetijsko-gospodarsko-nadaljevalnega solstva, za koje se mariborski oblastni odbor toplo zavzema. Udeležba na sestanku je bila povoljna.

Tužna vest

V zadnjem hipu smo sinoči zvedeli, da je na Brdu umrl g. Janko Rahne, notar in posestnik. Pogreb bo 5. t. m. ob 10 uri.

Pribičević in Hrvatli

Novi hrvatski vojvoda-samozvanec je Svetozar Pribičević, ali vsaj želi se postaviti samega sebe za hrvatskega vojvoda. In to: najprvo poleg Radiča, pozneje pa mesto Radiča. Zato je tako gostobeseden in radodaren v radikalno zvenecih izjavah, ki jih daje v imenu hrvatske politike, ne da bi poprej pravemu voditelju Hrvatov Stjepanu Radiču dal prilike, da on pove svoje. To nervozno vsiljevanje Pribičevićeve osebe v ospredje hrvatske politike odbija danes že velik del Hrvatov, ki svojemu bivšemu valpetu ne morejo zaupati.

Srbi pa o tej najnovejši Svetozarjevi avanturi sodijo tudi tako kakor zasluži. Torkova rarična »Samouprava« v uvodnem članku razpravlja o težki politični situaciji ter o prizadevanju vseh krogov, da bi prišlo do pomiritve. Nato pa preide na Pribičevićevo sedanje početje ter značilno pravi:

»Neutrudljiv v svojem divjaškem boju proti sporazumu Srbov in Hrvatov, on, ki je radikalne nazival narodne in dinastične izdajalce, ker so sklenili sporazum s Stjep. Radičem, on ki je zlonamerno citiral Radičeve besede proti kralju in državi, g. Svetozar Pribičević z isto seditostjo hoče danes govoriti v imenu Hrvatov in kot zastopnik Hrvatov, govoriti baš o tistem vprašanju, ki se tiče le Hrvatov. G. Pribičević nima niti toliko skromnosti, da bi počakal, da bi pravi voditelj Hrvatov g. St. Radič povedal svoje. To g. Pribičević dela namenoma, da bi ustvaril gotova dejstva, preko katerih bi niti g. Stjepan Radič ne mogel. G. Pribičević ne želi, da bi se g. Radič in Hrvatje sporazumeli s srbskimi strankami, ker bi tak sporazum po silni razmer vzel g. Pribičeviću njegovo tako srdito čuvano pravo, da se imenuje ekspert za Hrvatsko. Radi tega imamo v sedanji situaciji ta čuden prizor, da tisti mož, od katerega je položaj najmanj odvisen, neprestano vsak dan govori, da vsak dan barikadira predsobo Radičeve bolniške sobe in tako na neki način skuša vsiliti svoje mišljenje in svoje ambicije.

Bili so časi, ko je g. S. Pribičević imel moč, da svoje mišljenje in ideje izvede. To je bilo tedaj, ko ga Srbi niso poznali in ko o njem niso verjeli tisto, kar so o njem govorili Hrvatje iz vseh hrvatskih krajev in iz vseh strank. Danes ves narod vidi, kdo in kakšen je g. Svetozar Pribičević. Danes moremo mi Hrvatom povedati isto o Pribičeviću, kar so Hrvatje nam govorili o njem, ko je g. Pribičević postavljajoč se med Srbe in Hrvatje, diktiral, v kakem pravcu naj se razvijajo srbsko-hrvatski odnosi. Tedaj je g. Pribičević bil na srbski strani. Mi smo ga poslušali do 1. 1925. Toda 1. 1926 ga nismo hoteli več poslušati: Na vse njegove trditve 1. 1925 smo odgovorili s čvrsto in neomajno odločitvijo, da je treba s Hrvati skleniti sporazum. G. Pribičević je polni 2 leti hujskal proti temu sporazumu v srbskih vrstah, a ni uspel. Nato je prešel na stran Hrvatov in upanju, da bo tu imel več sreče in da bo s te strani ložje onemogočil srbsko-hrvatsko zblizanje.

Sedaj je na Hrvatih, da ocenijo iskrenost namenov in mišljenja g. Pribičevića. Ne dajemo jim nikakih nasvetov, ker poznajo sami g. Pribičevića mnogo bolje ko mi. Če Hrvatom konvenira, da jim bo g. Pribičević voditelj, naj jim bo! Toda naša dolžnost je, povedati jim, da ne bo mogoče najti izhoda iz položaja na tistem potu, ki ga hoče diktirati g. Svetozar Pribičević. To ni pot pomirjenja, pot dogovora, sloge in edinosti. To ni državniški pot, to ni znak in dokaz prave narodne in državne politike. To je odsev možganosti zamorjene in od početka bolne občutljivosti neobvladajočega se profesionalnega politika, ki mu je njegov jaz več od vsega.

Jubilejni ljudski tabor v Žalcu

dne 15. julija 1928.

Peve in pevke! Ob priliki tabora nastopi tudi močan pevski zbor, ki ga sestavi celjsko pevsko okrožje. Da bi pa bilo petje čim mogočnejše, se vabijo k udeležbi tudi zbori izven celjskega okrožja ter tudi posamezni pevci. Treba se je samo z dopisnicco prijaviti na naslov odbornika celjskega okrožja: Močan Josip, Celje, Razlagova ul. 3. Tako zbori kot posamezniki dobijo na prijavo takoj note od okrožja. Pele se bodo zgolj lahke ali pa vsaj že znane skladbe. Posamezni zbori bodo pri popoldanskem ljudskem koncertu lahko nastopili tudi z lastnim programom, samo prijaviti se morajo čimprej.

Pisarna glavnega pripravljalnega odbora za Jubilejni ljudski tabor v Žalcu se nahaja v Celju, Cankarjeva c. 4. Obračajte se za pojasnila in navodila izključno le na pisarno.

Okusni taborski lepaki bodo danes dotisknal in razposlani. Vsi, ki jih prejmejo, se naprošajo, da jih na vidnih mestih nalepijo.

Streljanje z možnarji. Na tozadevno vprašanje sporoča glavni pripravlj. odbor, da je želeli, da se na predvečer tabora po starem običaju strelja. Treba pa je to takoj prijaviti pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Glavni pripravlj. odbor seveda za ev. nesrečo ne prevzame nobene odgovornosti.

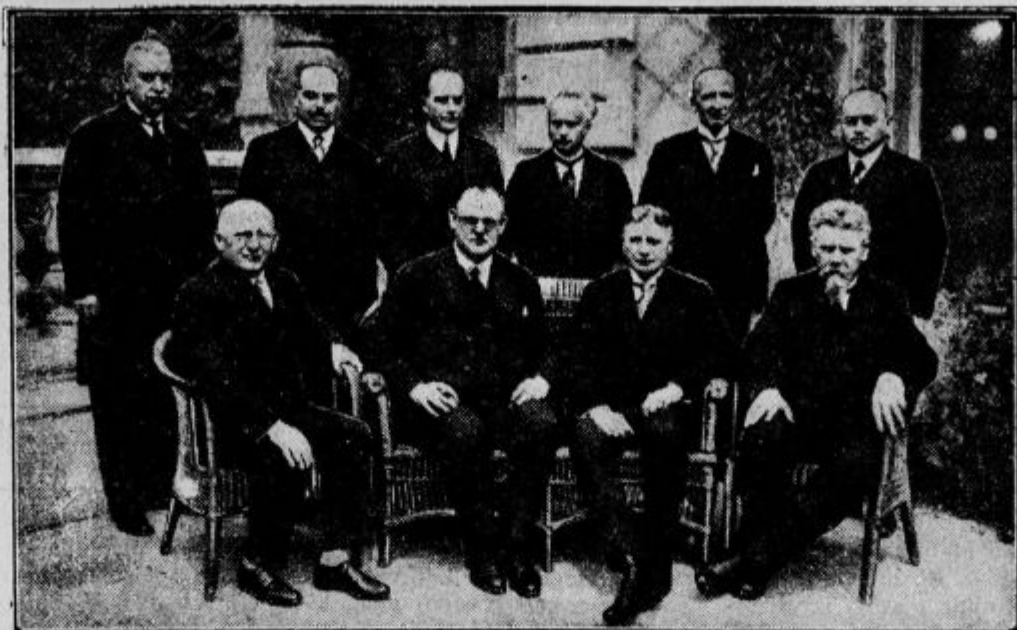
Dunajska vremenska napoved za 4. julij: Najprej jasno in vroče, potem nevihte in znižanje temperature.

Novosadska vremenska napoved: Tibo, vedro, jasno in lepo vreme. Dežja ne bo. Temperatura se bo še zvišala.

Svet v slikah

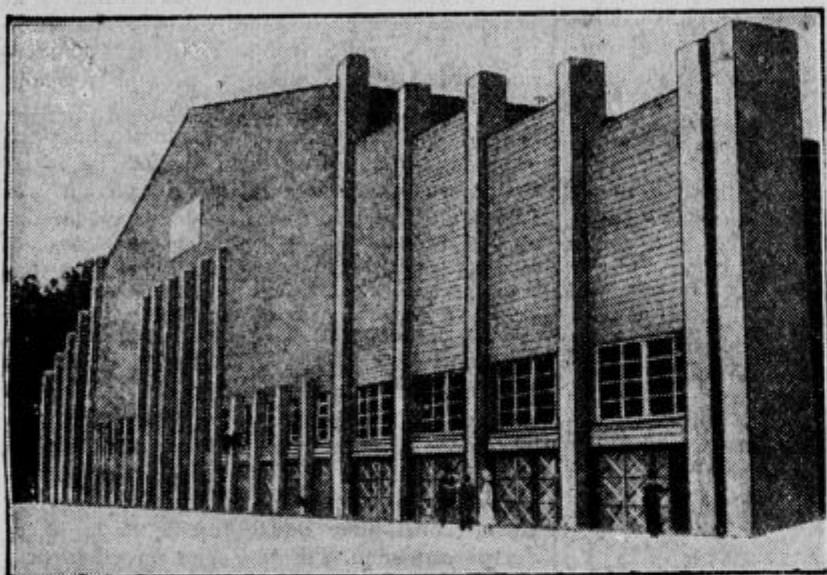
Przedsiecki, novi poljski poslanik v Rimu.

Nova nemška vlada, ki je bila sestavljena pretekli teden. Spredaj sede od leve na desno: Koch (demokrat, pravosodje), Müller (socialist, kancler), Groener (nevtralec, vojna) in Wissel (socialist, delo); zadaj pa stoje Dietrich, Hilferding, Curtius, Severing Guerard (centrum, promet) in Schäzel; manjka le bolni Stressemann.

Pomella, mehanik Nobileve »Italije«, ki se je pri njenem padcu smrtno ponesrečil.

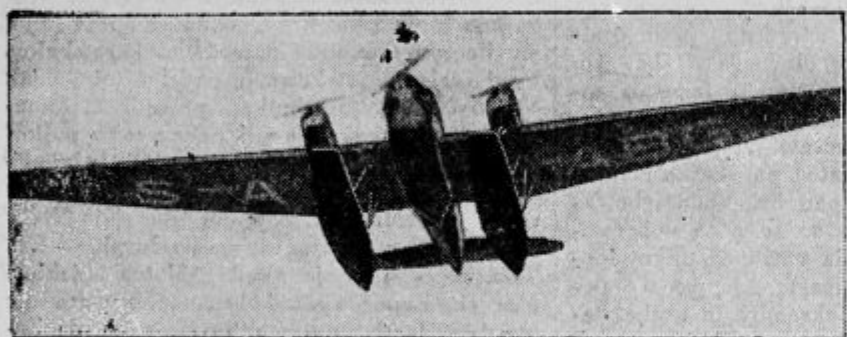
Največje koncertno dvorano sveta, kjer je prostora za 90.000 oseb, so pred kratkim postavili v dunajskem Pratu za 10. nemško pevsko slavnost. V leseni zgradbi bo lahko nastopilo 35.000 pevcev pred 50.000 poslušalci.

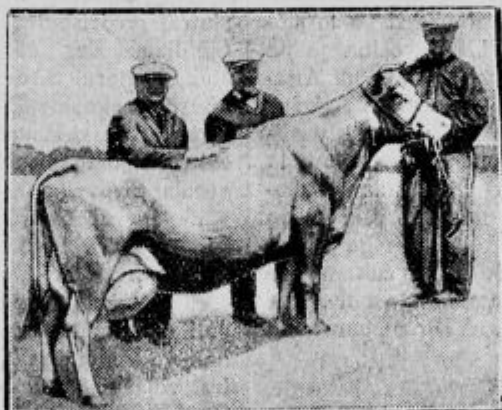
Alfred Löwenstein, bruseljski bankir, ki se je ponudil belgijski vladi, da ji stabilizira valuto, njegov Holding-Trust je danes največji na svetu.

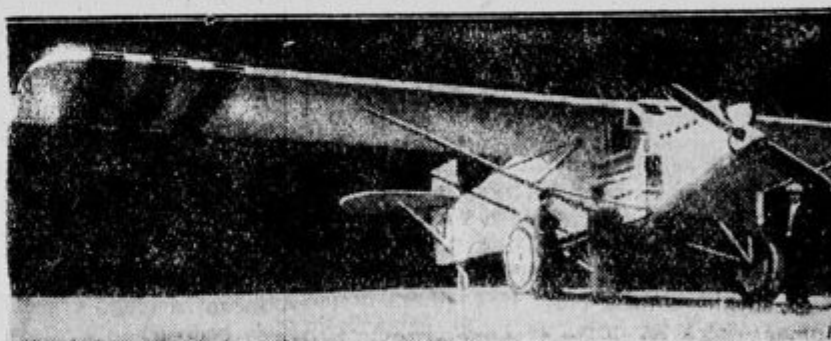
Prav veliko poplavo je doživelo pred kratkim latvijsko mesto Banske. Velike povodni so iz okoliskih gozdov naplavile na desetisoče hlodov, ki so zajeli mostove in preplavili vse obrežne dele mesta.

Svedsko trimotorno letalo »Uppland«, s katerim je pogumni Tornberg rešil Nobila z ledene gore. Skandinavski listi se zgražajo, da je Nobile pustil svoje tovariše v nesreči ter poskrbel le za svojo kožo. Sploh so si Italijani s to ekspedicijo ogromno škodovali na že itak majhnem ugledu v svetu.

Krava farmerja Carpenterja iz Jerseya v Sev. Ameriki, ki je dala lansko leto baje 23.677 litrov mleka. Če le ni to ameriška — rasa?

Tudi japonske letalce so opogumili uspehi evropskih in ameriških tovarišev, zato se pripravljajo sedaj na polet z Japonske preko Tihega oceana v Ameriko. V to svrhu imajo že pripravljeno zgornje letalo, ki more vzdržati 55 ur v zraku.

Janos Bokay: Svojega sina sem udaril!

Dve leti je star, pa sem ga udaril. Ne razumem, kako sem mogel to storiti. Neumnost je bila to, neumna groza, igra živcev. Udariti dvehletnega otroka, malega človeka, ki se komaj zaveda, neboljenega črvička, in povrh tega še svojega lastnega sina. Ako bi se ga kdo drugi le s prstom dotaknil, bi ga jaz ubil. In vendar sem ga udaril. In sicer samo radi tega, ker ni hotel piti svoje kave. Delal sem v svoji sobi, moja žena pa je v sosedni sobi dajala Janezku jesti. Slišal sem njen glas, nežni, vzpodbujajoči, potrpežljivi glas svoje žene in vedno znova ponavljajoči se, trmasti, kratki odgovor: »Ne!« Le z enim ušesom sem prisluškoval, se ne! Le z enim ušesom sem prisluškoval, se ne! Le z enim ušesom sem prisluškoval, se ne! Delal sem v svoji sobi, moja žena pa je v sosedni sobi dajala Janezku jesti. Slišal sem njen glas, nežni, vzpodbujajoči, potrpežljivi glas svoje žene in vedno znova ponavljajoči se, trmasti, kratki odgovor: »Ne!« Le z enim ušesom sem prisluškoval, se ne! Le z enim ušesom sem prisluškoval, se ne! Le z enim ušesom sem prisluškoval, se ne!

»Glej, Janezek, pij svojo kavo... radi mene...« »Ne!« »Na dnu skodelice je sladkorček, hiti, sicer se bo raztopil.« — »Ne!« »Poslušaj me, povedala ti bom čudovito lepo povestico: nekoč je živel star kralj z dolgo brado...« — »Nočem! Ne bom pil!« — »Čakaj, dajala ti bom z žličko v usta...« — »Ne! Ne! Ne!« — »Nekaj imam v žepu; ako izpiješ kavo, ti bom pokazala.« — »Nočem!« — »Ako izpiješ, bova razpostavila vojake in prinesla ti bom krasen, barvast balonček?« — »Ne!« — »Moraš izpiti, sicer bom povedala očku in te bo ozmerjal!« — »Ne!«

Pol ure je to trajalo; vedno znova se je čul odločni in trmasti: »Ne!« Krčevito sem se oprijel stola; vsi moji živci so trepetali. Moja natura! Moja trdovratna, trmasta natura! To mu bom pa izbil! Pozneje bi bil vsak trud zaman... Vstal sem, splazil se do vrat, položil svoje prste na kljuko, prisluškoval nekaj minut. Ne, ne, in ne!

Z odločno kretnjo sem vstopil. Moja žena je zagledala moj obraz ter napravila varovalno, zavračajočo kretnjo; celo smehljala se je, da bi me potolažila. »Oh, pusti ga! Saj bo spil... Vsakokrat ga je treba malo opogumiti, nato pa hitro spi... Kajne, Janezek, da boš lepo spil svojo kavo!« — »Ne!« — »Pokaži hitro očku, da znaš piti kavo.« — Obrnila se je k meni in rekla: »Le poglej, kako pridnega, malega sina imam...« In dvignila je skodelico do otrokovih ust. Toda Janezek jo je z roko porinil stran, tako, da je nekaj kapljic brizgnilo ven. Kri mi je planila v glavo:

»Na ta način ne boš ničesar dosegla! Z lepimi besedami ne boš dosegla cilja. Otroci ti je že zrastle preko glave! Pokazal ti bom, kako se mora napraviti. Človek mora biti odločen! Daj mi skodelico.« — »Toda, pusti vendar... saj je še tako majhen... Ne razburjaj se. Pojdi v svojo sobo. Bom že sama opravila z njim...« V njenih očeh so se svetile solze.

»Daj sem skodelico... Pridi sem, Janezek! Ena — dve, spij takoj svojo kavo, sicer se bo nekaj zgodilo!« — »Ne!« je rekel z odločnim, trmastim glasom. — »Ne!« — si rekel? Bomo videli! Prijel sem z eno roko njegovo ramo, z drugo pa žličko in mu ukazal: »Odpri usta. Pa takoj!« — In s silo sem poskušal poriniti mu žlico v usta; toda ustnice je krčevito stisnil in kava mu je stekla po bradi.

»Moj Bog!« — je zastokala moja žena in solze so ji tekale po licu. S tresočo roko je božala Janezko glavo. — »Ne stori mi nič žalega, prosim te!« — »Nič ve nisem bil do stopen besedam. Jeza in sramota me je tlačila, sramoval sem se svojega neuspeha. Seveda, ako vidi, da se poteguješ zanj in imaš sočutje z njim, potem tudi jaz ne morem ničesar opraviti! Vzel ga bom v svojo sobo. Ti ostani tu... Videl bom, ali... Pojdi, ti pa glavec...«

Zgrabil sem ga za roko in vlekel s seboj. Janezek ni jokal, pač pa se je uprl z nogami ob tla, da sem ga moral vleči s silo s seboj. »Ne muči vendar uboga otročka!« je zaklicala moja žena z bojevitim glasom matere, ki brani svojega otroka. — Pusti ga, ti mu boš kaj žalega naredil!

To me je še bolj zdrazilo in zaprl sem pred njo vrata. Sedaj sva bila sama. Najini volji sta se križali — dvehletni otrok in jaz. Moral sem zmagati, nisem smel zgubiti bitke, zakaj tu ni šlo le za kavo... Stala sva si iz oči v oči. Njegov pogled je bil grozen, vendar odločen, trd in sovražen. Nekaj časa sem ga molče gledal. Dasi sem bil že pripravljen za boj, sem vendar poskusil stvar mirnim potom izravnati. Z mehkim glasom sem mu rekel: »Glej, Janezek... ne jezi svojega očeta. Saj veš, kako te imam rad... Kavo moraš izpiti... Izpij jo prostovoljno, saj bo to tudi zate boljše, kaj ne, saj jo boš izpil...« Niti odgovoril ni. Le gledal me je, s stisnjenimi ustnicami, mrlo in grozno. Ji, Janezek, jaz ne razumem šale. Ako ne boš ubogal, boš tepen. Vzemi sedaj lepo skodelico in pij!

Nobene besede ni izpregovoril, ni se premaknil. Le gledal me je, tuje, s širokoodprtimi očmi. Tako čudno me je gledal, da mi je začelo postajati neprijetno. Komaj sem se brzdal svoje živce. »Dobro!« — sem zavpil. »Stri bom tvoj upor! Šel bom do tri in ako ne boš začel piti...« Ni se premaknil. Ni premaknil od mene svojih prestrašenih, čudnih oči. »Govori! Ali si onemel? Ali boš izpil, ali ne?« Trdovratno je molčal. »Pazi, začel bom štet! Ena, dve...« Naredil sem dolg odmor in natihem upal, da se bo otrok izpametoval, sicer ne vem, kaj naj bi storil... Podleči vendar ne morem... Vzgoja... Avtoriteta... za vse življenje! »Tr-rrr-ri!«

Izgovorjeno. Otroci se ni premaknil! Sedaj sem moral z dejanjem na dan, — moral sem streli otrokov upor! Zgrabil sem Janezka, branil se je z obema rokama, dvignil sem

ga, brcal je in tolkel okoli sebe, in ko sem pritisnil skodelico na njegove ustnice, je okrenil glavo in mi zbil skodelico iz roke. Bil je močnejši. Doživel sem poraz! »Pojdi!« — »Pojdi! Nočem te več videti.« In ko sem ga postavil na tla ter obrnil proti vratom, sem ga udaril po zadnji strani. Otroci se je opotekal, izgubil ravnotežje in padel naprej z glavo proti vratom. V tem trenutku se je izpremenila moja jeza v grozo. Pričakoval sem, da bo zajokal, toda Janezek je ležal nepremično, z obrazom na tleh... mogoče mrtev. Stekel sem k njemu, v tem pa je planila v sobo tudi moja žena. Ihte se je vrgla na otroka in ga skušala spraviti k zavesti. Nato se je obrnila z divjim pogledom k meni: »Ti norec!... Kaj si storil mojemu sinu!...«

Obup in samoobtožba sta me morila, brezglasen moški jok je divjal v mojih prsih. Hotel sem k njima, toda žena mi je neizprosno zaklicala: »Pojdi proč!«

In z neizkurno mehkim, materinskim glasom je zaklicala: »Moj mali sinček... ljubeček... govori vendar... odprti vendar oči!« Sedaj se je premaknil, odprl oči: še vedno je ležal v njih oni grozni izraz. Moja žena je jokala in se smejala, poljubovala in božala je otroka, vzela ga je v naročje in nesla v posteljico. »Ali te boli, golobček?« — »Si bil tepen?... Povej... kaj te boli?« Zame nista imela pogleda, kot bi me ne bilo poleg. Nisem si upal stopiti v njuno bližino — čutil sem se tuja. Hodil sem okoli kot skesar grešnik...

Slišal sem, kako je Janezek govoril. Šepetala sta med seboj kot dva zaljubljenca. Trpel sem, rad bi šel k njima, pokleknil bi pred svojega sina, da bi mi rekel besedico, se mi nasmehnil, da bi vedel, da mi je odpustil. Nisem več vzdržal. Zbral sem vse moči in stopil k postelji. Ko me je otrok zagledal, je zakričal, stegnil obe ročici proti meni, kot bi se hotel braniti: »Ne, ne!... Zapodi ga, mami! Pomagaj mi!...«

Kaj je novega

Zahvala

Predsedstvo Slovenske orlovske zveze se najtopleje zahvaljuje svojemu članstvu, članstvu Slovenske orlovske zveze in vsem prijateljem, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli k lepemu uspehu Orlovskega tabora na Stadionu. Istotako izreka zahvalo vsem oblastem za naklonjenost in vsej javnosti, ki je s svojo navzočnostjo počastila prireditve Bog živl!

KOLENDAR.

Sreda, 4. julija. Urh, Berta, Lavrijan.

ZGODOVINSKI DNEVI.

4. julija: 1853 se je rodil kemik E. O. Beckmann. — 1785 se je rodil slovenski pesnik in pisatelj dr. Jakob Zupan. — 1846 se je rodil Fran Levec. — 1731 se je rodil portugalski pesnik Diniz da Cruz e Silva. — 1807 se je rodil italijanski narodni junak Garibaldi. — 1874 je postala Ljubljana glavno mesto Kranjske. — 1776 se je Severna Amerika proglasila za neodvisno. — 1789 se je rodil slikar Overbeck. 1844 se je rodil historik in raziskovalec zgodovine umetnosti K. Woermann. — 1848 je umrl franc. pisatelj de Chateaubriand.

★ Slovenski orlovski tabor. V večerajšnjem poročilu so pomotoma izostala imena sledečih gospodov, ki so se tudi udeležili stadijske prireditve: Dr. Vladimir Golja, podpredsednik viš. dež. sod. v Ljubljani, dr. Rupnik, fin. delegat, polkovnik Čedomir K. Jovanovič, komandant 16. art. polka, dr. M. Zarnik, magistratni ravnatelj v Ljubljani.

★ Birmovanje v Slov. krajini. Gosp. škof dr. Karlin je dne 30. junija prispel v Mursko Soboto, da bo prihodnje dni v tej dekaniji delil zakrament sv. birme. Na kolodvoru ga je pričakovala nešteta množica, kjer so ga pozdravili zastopniki uradov: gosp. glavar G. Lipovšek, podžupan Murske Sobote g. Čeh in šolski ravnatelj g. Gabrielič. Pri prvem slavlolu, ki je imel pomenljiv napis »Prihod ljubljenege očeta je veselje za slovenskega kmeta« in »Slovenska krajina pozdravlja vladiko dr. Karlina« ga je pozdravil v vznešenih besedah dijak Milan Skitek. V prostrani cerkvi se je nato vršilo izpraševanje šolske mladine. Zvečer je dijaški pevski zbor zapel pri podoknici par pesmi, nakar je sledila bakljada po mestu. V nedeljo dopoldne je Presvetli delil zakrament sv. birme, popoldne je pa blagoslovil vogelni kamen dijaškega zavoda »Martinišče«.

★ Promocija. V soboto, dne 30. junija t. l. je promoviral na univerzi v Zagrebu za doktorja prava g. Ivo Lasič iz Vrtojbe pri Gorici.

★ 25-letnice mašništva bodo obhajali duhovniki, ki so zapustili ljubljansko semenišče 1. 1903 v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano: 9. julija ob pol 8 zvečer sestane in večerja. Prenočišče v zavodu. 10. julija zjutraj zahvalna služba božja in requiem za pokojne sošolce ter privatne maše, zajutrek in potem razhod. Da se vidimo vsi! Dohod vlakov v St. Vid: iz Ljubljane ob 3, pol 6 in 7, z Gorenjskega ob 15 in ob 7 uri.

Zobni atelje Filipa Ogriča

dentista v Novem mestu
je do konca julija zaprt

Obrnil sem se proč in si zakril obraz z rokama. Otrok se me boji! Moj sin, moj edini otrok, se me boji in me sovraži. Jaz, nesrečnež sem vžil v to občutljivo, malo otrokovo dušo strup. Nikdar ne bo pozabil... bal se me bo... tuja si bova... Izgubil sem svojega otroka! Mogoče se mu je zgodila tudi kakšna nesreča? Omedlel je... ali se je mogoče v njegovi nežni glavi kaj pokvarilo... Jaz sem tega kriv! Ko bi vedel, kako ga ljubim! Vsi upi in načrti mojega življenja pripadajo nje-mu! Kako sem sanjal o njemu: njegov oče bom, njegov prijatelj, njegov zaupnik... In ena sama neumna minuta... Postala sva sovražnika! In moja žena, kako mrzlo, kako očitajoče me je pogledala!... Zaspal je! Sedaj bi ga lahko poljubil. Toda žena me je zadržala. »Ne moti ga! Še zbudil ga boš. Bodi vesel, da je zaspal.«

Vesel naj bom?!... Tudi midva sva šla ležat, brez večerje. V temi sem prisluškoval: ali diha? Bš sedaj je zaklical v spanju: »Ne stori mi ničesar!... Boli!... ne... mama... mama!« Misli je name, boji se me, na pomoč kliče! Celo v sanjah. Več ur sem prečul, končno sem zaspal.

Zbudil sem se, ko mi je nekdo potegnil blazino izpod glave. Začuden sem pogledal: ob moji postelji je stal Janezek, s porednim, smehljajočim obrazom, z blazino v roki, ki mi jo je potegnil izpod glave. Nato me je objel s svojimi mehkiimi, malimi ročicami in me skoraj zadušil s poljubom. Glas mi je trepetal, ko sem vprašal: »Ali me ljubiš?« — Nov dušek poljub. — »Zelo?« — Sladki, mehki poljub. — »Povej, koga najbolj ljubiš na svetu?« — »Moje očka... in mamico!« — Nato se je nagnil k mojemu ušesu ter z zvinitim obrazom rekel, da ne bi mati slišala: »Tebe na še malo bolnik«

★ Gasilsko slanje na Duplici pri Kamniku, za katerega smo večeraj pomotoma napovedali, da se vrši dne 8. avgusta t. l., se vrši v resnici v nedeljo, dne 8. julija. Torej prihodnjo nedeljo že, prijatelji gasilcev na Duplico!

★ Smrtna kosa. V Spodnjih Gamelnjih je umrl, kakor smo že večeraj poročali, diplomirani pravnik Martin Zagar, star komaj 30 let. Študiral je v škofskih zavodih in bil vedno odličnjak in vedno v katoliških vrstah. Vojna ga je zanesla na italijansko fronto, doletelo ga je pa tudi ujetništvo. Tam je dobil prve kali bolezni in po povratku je kmalu začel hirati. Vendar ga pa bolezen ni ovirala, da ne bi študiral. Bil je nekaj časa uslužben pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, moral je pa kmalu na Golnik, koder je živel v družbi s pokojnim Turšičem. V bolezni je pokojnik napravil vse tri državne izpite na juridični fakulteti ljubljanske univerze, in sicer z odliko. Ko bi moral začeti živeti in stopiti pred oltar s svojo izvoljenko, ga je zavrtna bolezen vrgla na mrtvaški oder. Pogreb pokojnika je bil 2. julija popoldne ob pol 5. uri pri udeležbi sorodnikov in njegovih šolskih tovarišev in rojakov. Na grobu je govoril dr. Tomšič. Slovo od pokojnika je bilo ganljivo zlasti, ko je zadonela na šmartenskem pokopališču turobna pesem »Oj Doberdoba« in ko so zapeli novi šmartnograjski zvonovi.

★ Velika reprezentativna razstava žipkarskih izdelkov Drž. osrednjega zavoda za ženski domači obrt iz Ljubljane je odprta od 1. do 15. julija 1928 vselej od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 7. ure popoldne v osnovni šoli na Bledu.

★ Prodaja soli na drobno. Uprava drž. monopolov je odredila, da smejo pooblaščen maloprodajalci soli prodajati od dne 1. julija 1928 dalje vse vrste soli za človeško prehrano po ceni Din 2.50 za en kilogram, a zmleto kameno in morsko sol pa po Din 2.75 za en kilogram.

★ Za nove šmartnograjske zvonove je izročil naši upravi znesek Din 100.— gosp. prof. dr. Fr. Perne, Din 40.— pa gospa Mehle, oba iz Ljubljane. Naj bi našla še mnogo posnemovalcev!

★ Aljaževa kapela na čast sv. Cirila in Metoda v Vratih je že toliko dodelana, da se bo lahko 29. t. m. posvetila. Računi so veliki in še neporavnani, blagajna pa prazna. Aljažev klub je razposlal prijateljem planin položnice s prošnjo, da bi jih s primernimi številkami opremljene vrnili. Nekateri so to storili. Čast in hvala jim! Velika večina je pa položnice obdržala, morda za spomin na Aljaža. Mislimo pa, da bi lepše počastili Aljažev spomin, če bi vrnili položnice, četudi ozaljšano s samo enim dinarjem, da bi se na ta način prikupil vsaj strošek za poslano tiskovino. — Mašni plašč je že narejen. Ena dobra duša je darovala zlate porte, druga ga je naredila za »božji lone«, sedaj pa čakamo še nekaj dobrih duš, ki bi nam hotele poravnati račun za blago v znesku 900 Din. Upamo, da se bodo našle...

★ Na naslov ravnateljstva drž. železnice. Na Vidov dan, 28. pret. meseca kot na državni praznik ni vozil drugi jutranji vlak iz Kamnika; in to se je zgodilo brez vsakega predhodnega naznanila po časopisih, še celo železniško osebo je vlak pričakovalo. Učenci raznih ljubljanskih učnih zavodov so morali ta dan po spričevala in biti prisotni pri Vidovdanskim proslavi. Da vlak ne vozi, so spoznali prepozno v svoje velikansko presenečenje. Kako priti v mesto? Uporabljali so skoro vsa prometna sredstva: Kolo — vsedla sta se dva na eno —, avto, celo kmečki vozovi so služili dijakom, da so dospeli z večjo ali manjšo zamudo v Ljubljano. Srečen, kdor je prišel, mnogo jih je ostalo doma. In če so ti imeli kako vlogo pri proslavi Vidovega dne, potem je bila tudi proslava nepopolna. Upamo, da se ta slučaj ne ponovi in se vlak ne ukine, ker je potreben ravno zaradi državnega praznika.

★ Na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se je vršil končni izpit pod predstvom g. direktorja Josipa Gogale od 8. do 27. junija. Kandidatov je bilo 14, kandidatkin pa 50. Končni izpit so napravili (le): Crnlec Josip, Grohar Franc, Jamar Vladimir, Jurkas Viktor, Kalan Avgust, Komatar Srečko, Korbar Marjan, Kos Stanko, Kosmina Mirko, Kunc Stanko, Pavčič Bogomir, Rozman Ivan, Rozman Ivan; — Burdich Ivana, Cesar Ana, Čoš Vera, Debeljak Leopoldina, Doberlet Marija, Dolenc Franciška, Fortič Marija, Dovič Mihaela, Jeglič Marija, Jenko Jelka, Jerneje Katarina, Kobil Ivana, Kozelj Marija, Stavjanik Gizela, Stegu Milena, Šetina Vida, Šifrar Marija, Strekelj Franciška, Trdina Marija, Zivič Draga, Babnik Kristu, Čačar Mija, Drenik Roza, Furlan Doroteja, Hubad Ana, Kačič Lidija, Kranje Justina, Ladič Valerija, Leskovšek Ana, Merljak Marija, Mikič Ana, Prame Štefanija, Robida Ana, Seibitz Dora, Starve Marija, Starc Marija, Sterin Josipina, Šebat Marija, Švigelj Antonija, Trobec Draga, Uznik Angela, Zadel Zofija, Zalta Ana, Zivec Marija En kandidat in šest kandidatkin je bilo

odklonjenih za 3 mesece, za eno leto pa nobeden

★ Popravi! V večerajšnjem poročilu o slavnostni številki »Casa« naj se čita T. Debeljaka zaima najprej A. U. kot leposlovec iz mladih let (ne: bogoslovec).

★ Gneča pri kolodvorskih blagajnah je ob dnevih pred prazniki, ob sobotah, nedeljah in praznikih tako velika, da je železniška uprava uvedla posebne pomožne blagajne. Vendar pa je marsikomu kolodvor precej od rok in ne utegne nabaviti si že naprej voznega listka v takozvani »predprodaji«. V sredini mesta se nahaja palača Ljubljanske kreditne banke, v kateri je uradna pisarna »Putnik«, kjer vsakdo lahko dobi po izvirnih cenah vozovnico tudi za tri dni naprej, žigosano z datumom dotičnega dne, ko potnik namerava potovanje nastopiti. Za daljše proge pa izdaja »Putnik« posebne karte v knjižicah, ki so veljavne šestdeset dni od dneva žigosanja.

★ Za solnčenje najboljša »Solna crema« v tubah. Dobi se v drogeriji A. Kane sinova, Zidovska ulica.

★ Železniška nesreča v Višnji gori. V ponedeljek, dne 2. t. m. se je pripetila na postaji v Višnji gori znatna železniška nesreča. Osební vlak, ki odhaja ob 13.8 iz Ljubljane proti Novemu mestu, je zavozil radi napačno postavljene kretnice v tovorni vlak, ki je stal tam na tračnicah. Strojevodja osebnega vlaka je k sreči zapazil, da vozi lokomotiva na istih tračnicah, na katerih je stal tovorni vlak, toda kljub temu je osební vlak trčil v tovornega. Sinek sicer ni bil močan, vendar pa je vrgel potnike raz sedeže in priljago raz police. Ubityh je bilo tudi več šip, dočim je nekaj potnikov odneslo le malenkostne poškodbe. Med potniki, med katerimi je bilo več romarjev, je nastala precejšnja panika. Materijalna škoda je neznatna in se je polomilo le nekaj odbičajev. Da ni bilo večje nesreče, je vzrok le v tem, da je tovorni vlak stal in da je osební vlak počasi vozil v postajo.

Original NIGGEROL, olje za solnčenje in masažo, Vas obnavlja solnčarice, potemni kožo in naredi gladko in čisto. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Ljubljano

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

○ General Sirovy v Ljubljani. Včeraj zjutraj je prispel z belgrajskim brzovlakom v Ljubljano šef češkoslovaškega generalnega štaba general Sirovy v spremstvu petih častnikov češkoslovaškega glavnega štaba. Ob sviranju češkoslovaške himne je izkazala visokemu gostu vojaško čast četa vojakov. Generala Sirovega je pozdravil najprej divizijski general Nedič, nato pa češkoslovaški konzul Resl, veliki župan dr. Vodopivec in župan dr. Puc. Gostje so se nato v spremstvu generala Nediča in naših častnikov podali z avtomobilom v mesto, kjer so si ogledali vojašnici kralja Aleksandra in kralja Petra, vojaško strelišče ter se povzpeli na Grad. Opoldne se je general Sirovy s svojim spremstvom poslovil iz Ljubljane. Slovo na kolodvoru je bilo dokaj prirčno. Generalu Sirovemu je bila izkazana vojaška čast, nakar se je general Sirovy dalj časa razgovarjal z generalom Nedičem ter se poslovil od vsakega častnika posebej. Ob sviranju godbe, ki je igrala češkoslovaško himno, je nato general Sirovy odpotoval z brzovlakom proti Zidnemu mostu.

○ Redni nabor za mesto Ljubljano se vrši letos 13., 14., 16., 17. in 18. julija v Mestnem domu ter se prične vsak dan ob 7 zjutraj. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasa, ki je na bit po mestu, odnosno se lahko izve zanje v mestnem voj. uradu na Ambroževem trgu št. 7, I.

○ Naknadna zaprisega vojnih obveznikov rojstnih letnikov 1878 do 1908 se vrši za mestno občino ljubljansko v nedeljo, 22. julija 1928, točno ob 9. uri dopoldne na dvorišču Mišičeve vojašnice. Kdor še ni prisegel in se dotle tudi še ni prijavil za naknadno zaprisego, naj to takoj stori v mestnem voj. uradu na Ambroževem trgu št. 7, I.

○ Pregled vojaške obleke in oprave rez. častnikov se vrši za mesto Ljubljano v nedeljo, dne 22. julija 1928, točno ob 8 zjutraj na dvorišču Mišičeve vojašnice, nakar se opozarjajo vsi oni rez. častniki, ki so prejeli svojo vojaško obleko in opravo od države.

○ Smrti, rojstva in poroke v Ljubljani. Meseca junija je v Ljubljani umrlo v stolni župniji 1 oseba, krščena ni bila nobena, poroka pa se je izvršila 1. V frančiškanski župniji so umrle 4 osebe, krstov je bilo 5 in porok 20. V šentjakobski župniji so umrle 3 osebe, krsta sta bila 2 in poroke 4. V trnovski župniji sta umrli 2 osebi, poroke so bile 4 in rojstev 9. V bolnišnici je meseca junija umrlo 63 oseb, od teh 12 Ljubljancov, rojstev pa je bilo 116, od teh 21 iz Ljubljane. Skupno je umrlo v Ljubljani meseca junija 93 oseb. (Iz šentpeterske župnije žal nismo mogli dobiti podatkov.)

urejuje najboljše prebavo, čisti želodec in čreva sigurno pa prijetno. 1 omo! v vsaki lekarni Din 4.—

○ Javna borza dela. Delo je na razpolago: moškim: 2 pečarjem, 20 rudarjem, 1 kleparju, 15 kovinostrojarjem, 1 ključavničarju, 1 kovaču, 3 str. risarjem, 5 mizarjem, 1 sodarju, 1 lesostrojarju, 1 strojniku, 1 elektromonterju za visoko napetost, 1 vulkanizerju, 2 kozarjem, 1 usnarju za kovečke in aktovke, 6 pleskarjem, 1 tapetniku, 2 čevljarjem, 1 dežnikarju, 1 slaščičarju, 6 tesarjem, 4 hlapcem, 10 stukaterjem, 1 vodoinštalaterju, 3 kotlarjem, 13 minerjem, 9 navadnim delavcem, 19 vajencem; ženskam: 2 orož. kuharicami, 1 spulerici, 3 pletilkam nogavic, 2 kmečkimi deklam, 2 služkinjam, 1 frizerki, 1 bolničarki, 3 šiviljam, 3 natakarcami.

○ Zobni atelje dentist F. Palovec, Kongresni trg 14, zopet redno ordinira.

○ Razkrita tihotapska afera. Carinske oblasti v Ljubljani že dalj časa preiskujejo večjo tihotapsko afero. Pred tedni je bil namreč izsleden neki železničar, ki je tihotapil večje množine svilenege blaga iz Italije. Ta aretacija je dala carinskim oblastem povod, da so pričele raziskovati zadevo podrobneje in res razkrile veliko tihotapsko družbo, ki je imela središče v Ljubljani, svoj delokrog pa menda v vsej Sloveniji. Tihotapci so spravljali utihotapljeno blago v promet v malih zavojih, ki so jih po pošti pošiljali v razne kraje. Carinske oblasti so zaplenile na pošti večje število takih zavojev, obenem pa so izvršile pri nekaterih ljubljanskih trgovcih preiskave in zaplenile nekaj svilenege blaga. Carinske oblasti nočejo, dokler preiskava ni končno rešena, izdati nikakih podrobnosti o tej aferi.

○ Flobertovka v nepravih rokah. Dijaka petošolca Peter H. in Boris D. sta se v Gerbičevi ulici igrala s flobertovkami in streljala vrabce. Pri tem je eden od obeh zadel učenca 5. razreda osnovne šole Milana Vovka v roko in ga hudo ranil. Deček je moral v bolnišnico. Čez nekaj ur je ujel oba gimnazijca Vovkov starejši brat, jima odvzel orožje in ju odvedel na stražnico. Tu sta dečka povedala prostodušno, da sta ves dan streljala po Mestnem logu in v bližini na ptiče, da pa Vovka res nista nameravala obstreliti. To so jima sicer verjeli, vendar bosta dobila oba še doma in na policiji oster ukor za lahkomiiselnost.

○ Kolesarske nesreče in karamboli. Večerašnja policijska kronika beleži prav lepo število kolesarskih nesreč in karambolov. Pred cerkvijo sv. Petra je podrl 11letni dijak Vinko O. ženo oskrbnika Kazine Fani Zupanovo. Zupanova se je pri padcu tako poškodovala, da so jo morali prepeljati v bolnišnico. — Dijak Igor S. je na Marijinem trgu podrl z motornim kolesom služkinjo Nežo Perparjevo in jo znatno poškodoval. — Na Tržaški cesti se je vozila 17letna dijakinja Marcela Zupanova s kolesom. Tik pred njo sta dvignila dva avtomobila tak prah, da Zupanova ni mogla videti niti koraka pred seboj in je zavozila s kolesom v nekega konja, vpreženega v voz. Konj se je seveda splašil, brcnil z vso silo Zupanovo v koleno in ji pomandral kolo. Poškodbe Zupanove niso hude, pač pa je uničeno kolo. — Hlapec Fr. Kavšek iz Grosupelja je vozil po Karlovski cesti z dvema konjema. Enemu se je odtrgal tigelj pri vpregi, nakar sta se konja splašila in zdvijala po Privozu navzdol, kjer so ju komaj ustavili. Iz strahu pred nevarnostjo sta skočila med dirjanjem posestnik Martin Rozman in delavec Anton Andolšek, doma iz Grosupelja, na tla in se hudo potolkla, tako da so ju morali z rešilnim avtom prepeljati v bolnišnico.

○ Male tatvine. Potepuh Ivan M. je na sejmišču pomagal nekemu mesarju pri selitvi, pri tem pa mu je izmaknil 360 Din denarja. Bil je kmalu na to aretiran. — arnarju K. Polajnarju je neznan uzmovič odnesel izpred njegove kavarne 160 Din vreden lesen stol. — Delavcu Alojziju Korošču je nekdo na novi stavbi na Poljanski cesti izmaknil iz suknjice znesek 120 Din.

Maribor

RAZSTAVA IN KONCERT MEŠČANSKIH ŠOL SLOVENIJE V MARIBORU

Letošnji kongres organiziranih učiteljev meščanskih šol bo v Mariboru. Odposlanci in delegati iz cele naše krajine se bodo ponovno podkrepili v svojih čvrstih falangi narodnih delavcev z nalogo, da dvignejo meščanske šole na ono zaslužno višino prosvetnih ustanov, ki ji po svoji naravi pripada. Znano je, da doslej ni imela meščanska šola svojega zakonskega krova, vendar bo sedaj meščanska šola zakonjena, saj je predpisana v načrtu prosvetnega ministrstva. Potrebno ustanavljanje meščanskih šol čutijo najbolj oni narodni sloji, ki jih nazivamo »srednjim«. Ekonomija, industrija in trgovina črpajo iz meščanskih šol one življenske soke, ki vežejo neuke in bomo šolane mase z izsolano inteligenco in znanstvenim svetom. Meščanska šola je pravzaprav jedro narodne prosvete in zato ima pred seboj lepo bodočnost.

Odsev in zunanji izraz delavne meščanske šole pa bo pokazala razstava meščanskih šol obeh

slovenskih oblasti. Najraznovrstnejša dela bodo pokazala v svoji raznovrstnosti mejo, ki se bliža že umetnosti. To je ena izmed glavnih barv meštanske šole, ki jo diferencira od ostalih srednjih šol: računati na življenje in se obenem približati že umetnosti. Radovedni smo in smelo pričakujemo otvoritev te razstave. Vstopnine prost obisk bo dovoljen od 6. do 12. julija 1928. Razstava bo razmesena v prostorih dekliške meštanske šole v Cankarjevi ulici.

Markantna demonstracija meštanskošolskih učiteljev-kongresistov pa bo koncert, ki ga prirede mariborske meštanske šole dne 5. julija t. l. ob pol 19. uri v Unionovi dvorani. Med drugimi Parmovimi deli je na vspeh razen najrazličnejših pevskih in rajalnih točk tudi izvirna slovenska glasbena noviteta, ki se bo baš na tem koncertu prvič izvajala. Emil Adamič je sestavil na besedilo pesmi, meštanskošolske učitelje, Ljudmila Poljančeve, skladbo, katero z radostnostjo pričakujemo. Baje je prožeta z modernim duhom, s finim okusom. No, videli in čuli bomo.

□ **Lokalni ogled na Ferberjevem otoku.** V smislu sklepa mestnega občinskega sveta z dne 21. VI. 1928 se vrši danes ob pol 17. lokalni ogled na Ferberjevem otoku, da se končnoveljavno ugotovi predpogoji za razpis načrtov mestnega kopališča na Ferberjevem otoku. Kakor smo že poročali, se udeležijo ogleda vsi člani III. in IV. odseka ter mestnega sveta.

□ **Smrtina kosa.** Umrli je Cvikl Andrej, viničar, star 68 let. Pogreb bo danes ob pol 16 iz splošne bolnice.

□ **Ljudsko gibanje v Mariboru.** V preteklem mesecu je bilo v Mariboru 61 rojstev (v maju 57) in sicer v stolni župniji 28, v župniji Matere Milosti 12, v magdalenski župniji 21. Smrtnih slučajev je bilo 57 (v maju 47): 12 v stolni župniji, 12 v župniji Matere Milosti in 33 v magdalenski župniji. Porok pa je bilo v stolni župniji 8 (v maju 19), v župniji Matere Milosti 15 (v maju 9), v magdalenski župniji 3 (v maju 13).

□ **Deležiranci.** Vdova F., stanujoča na Frankopanovi cesti 10, je bila deležirana ter je vse svoje pohištvo prepeljala na travnik blizu barak v Dajnkovi ulici.

□ **Delo dobijo pri Borzi dela:** 3 viničarji, 18 hlapcev, 2 majarja, 3 kotlarji, 2 čevljarja, 2 krojača, 2 natakarja, 3 kleparji, 1 slaščičar, več vajencev (mizarjske, ključavničarske, slikarske, sodarske, natakarjske, pekarske, kotlarske obrti ter trgovske stroke), 4 kmečke dekle, 2 kmečki gospodinj, 7 kuharic, 7 sluškinj, 3 hotel. kuharice, 1 kuharica v graščini, 1 gospodinja s kavcijo, 17 šivilj za perilo, 1 šivilja za obleko, 1 vzgojiteljica, 2 varuški, 2 kuharic oziroma in 2 postrežnici.

□ **Poglavje o voznikih-pijanecih** postaja vedno bolj obsežno in aktualno. Vedno pogostejše se pojavljajo slučaj, da se vozniki prav do dobra narkajo dobre kapljice in da s tem radi pomanjkljivega vršenja svojih dolžnosti povzročajo ogrožanje telesne varnosti. Kratko in malo: pojav je v Mariboru postal že skoraj aktualen problem. Navadno zaspi voznik kar na vozu, konji pa gredo lepo svojo pot. Včeraj se je ob svojem vozu zopet gugal in odzibaval hlapec Ivan P. Mož je bil tako narkan, da so se pasanti na Aleksandrovi cesti zgražali in da je moral stražnik poseči vmes. Voznik-pijanec je romal v policijske zapore; voz pa je moral kolar Franc F. šele popraviti, ker sta bili dve kolesi razbiti, naker se je pod stražnikovim nadzorstvom spraviti domov.

□ **Obesil se je** Kozar Tomaž, vlakovodja, star 36 let in stanujoč na Aleksandrovi cesti 149. Vzrok so baje družinske razmere.

□ **Nesoda.** Permozer Terezija, 48 let stara postrežnica, se je na dvorišču hiše v Frankopanovi ulici 5 tako nesrečno spotaknila ob smetišnico, da je z eno nogo padla v smetišnico, z drugo nogo pa je ostala na železni plošči, ki pokriva smetišnico. Pri tem pa je dobila precejšnje rane in močne krvavitve. Rešilni oddelek je jo odpeljal v bolnico.

□ **Tudi temu mora biti enkrat konec.** Prebivalci Vetrinjske ulice se že dolgo časa pritožujejo radi ponočnega nemira, vpitja, divjanja in ropotanja motornih koles, ki brezobzirno kalijo nočni mir. Pa vse skupaj baje ni nič ne zaleže. Vse pritožbe ubogijo Vetrinjeci, ki se kar ne morejo naspiti, niso do sedaj prav nič izdale. Posebno so prizadeti stanovalci v sredini in gornjem delu Vetrinjske ulice. Prav dobro so nam znana središča teh ponočnih nemirov in najraznovrstnejših incidentov. Iz nekaterih sumljivih gnezd se skozi celo noč valijo njihajoče postave kalilcev nočnega mira. Vetrinjeci so segi kl samopomoči. Tako smo izvedeli, da si je iznajdljivi prebivalec Vetrinjske ulice izmislil tole imenitno šalo. Spomnil se je, da ima par neporabnih žarnic, ki jih je vrgel sredi prepirajoče se ponočne druhal. Močan polet je pijanček tako preplašil, da se hipoma razbežal misleč, da streljajo stražniki na nje. Originalno sredstvo je sicer momentano zaleglo, ali zopet je nesreča v tem, da je teh ponočnih pijančkov vse preveč, neporabnih žarnic pa vse premalo. Kakor čujemo, bodo v kratkem Vetrinjeci v zaščito nočnega mira prišli s posebno akcijo, da se to ponočno divjanje enkrat prepreči.

□ **Policijska kronika** beleži eno aretacijo radi pijanosti ter več prijav (radi medsebojnega pretepa, pošiljanja otrok na beračenje, nedostojnega obnašanja, krošnjarskega pachtenja, prekrščenja policijske ure in cestno-policijskega reda).

Celje

□ **Orli in Krekovi!** Jutri v četrtek 5. julija ob 8 zvečer se vrši v prostorih knjižnice prosvetnega društva v hiši Ljudske posojilnice (Cankarjeva c. 4) važen sestanek. Vabim vas, da so ga polnoštevilno udeležite. — Peršuh.

□ **Poroke.** Učitelj meštanske šole v Celju in pevodaja moškega zbora »Oljka« g. Milan Gerlanc, se je poročil z gđ. Fino Jugovo, hčerko trgovca. — Trgovci z barvami g. Franc Čuk je poročil gđ. Tončko Neradovo, hčerko stavbenika.

□ **Smrti radi kapi.** Delavec v tukajšnji cinkarni, Alojzij Vončina, je v ponedeljek zjutraj delal skupno s tovarišem Alojzijem Hrašovcem. Pri prevažanju rude se je Vončina nenkrat zgrudil. Poklicana zdravnik gg. dr. Hočvar in dr. Negri sta konstatirala smrt, ki je nastopila radi kapi. Mrtvega Vončina so položili na mrtvaški oder na njegovem domu na Babnem.

Dopisi

Novo mesto

Mesečni živinski semenj. Na mesečni živinski semenj v Novem mestu dne 2. julija t. l. je bilo pripeljanih 6200 mladih prašičev. Kupčija je bila zelo živahna, cene primerne. Največ blaga so pokupili domači kupec za lastno rejo. Tudi goveje živine so precej naglani. Kupčija pri goveji živini pa ni bila posebno živahna.

Nova cesta. V Kandiji so pričeli graditi čez staro sejmišče proti Smihelu novo cesto, poleg te ceste pa so poprej speljali vodovod. Vse hiše, ki se bodo zidale na tem prostoru, so že naprej preakrbljene z dobro pitno vodo.

Preprečena nesreča. Dne 2. julija t. l. dopoldne se je kopal pekovski pomočnik Fran Kos v Krki pod vrtom gosp. Josipa Kobeta. Ker ni znal dobro plavati in se je podal predaleč od brega, je obnemogel ter se je prišel topoljati. — K sreči pa je to opazila enajstletna Relica Foršek, ki je prišla klicati na pomoč. Priskočil je trinajstletni Roman Kobe, ki mu je podal močno desko, katere se je ponesrečenec oprijel, na kar so prišli še drugi na pomoč, da so ga pravočasno rešili.

Ormož

Sestanek zaupnikov SLS naše farne organizacije, ki je bil sklican na nedeljo, dne 1. julija t. l. v kletarsko dvorano po rani sv. maši, je bil številno obiskan in se je dobro obnesel. Pod predsedstvom g. I. Petka je govoril narodni poslanec g. Bedjanič, ki je nam kot očividec poročal o zadnjih dogodkih v narodni skupščini in o političnem položaju v občini. Njegov govor je bil z odobravanjem vzet na znanje. Vsi smo se strinjali z gosp. govornikom v tem, da hočemo, da se politika gospodarstva nadaljuje in da je prav, da se na vsak način ohrani mir. Vsi navzoči so soglasno odobrili sledečo predlagano resolucijo: »Zbrani zaupniki SLS iz ormoškega okraja odobravajo politiko sedanjega vlade, ki skrbi za red in mir v državi in v Evropi. Izražamo popolno zaupanje klubu SLS in posebno njegovemu načelniku g. dr. Koroseču ter mu čestitamo k njegovemu spretnemu vodstvu notranjega ministrstva in se mu zahvaljujemo za njegovo skrb, ki jo je imel s tem, da je državo v najbolj kritičnem položaju obvaroval škode. Bog ga živi in ohrani!«

Laško. Veliki župan ljubljanske oblasti je pod št. 0. br. 1302/1 od 17. junija 1928 dal odločbo, po kateri se bodo vršili na sejmišču v Laškem 4 novi letni sejmi v onih mesecih, ki jih še do sedaj ni bilo in sicer: 11. marca, 5. majnika, 19. julija in 8. oktobra. Prvi pride sedaj v poštev na četrtek, 19. julija.

Dol pri Hrastrniku. Tudi letos je nudila razstava ženskih in moških ročnih del ter drugih izdelkov učencev tukajšnje šole učinkovito sliko in bogat izbor vseh vrst. Tako dečki kakor še prav posebno deklice so pokazali s svojimi ličnimi in praktičnimi izdelki, da nimajo samo spretnosti za to, temveč tudi dovolj ljubezni in veselja. Razstava je bila polnoštevilno obiskana od staršev ter še prav posebno iz slojev delovnega ljudstva. Tudi pri popoldanski prireditvi na Petrovo so bili žal prostori premajhni, da bi mogli sprejeti vse goste, ki so hoteli prisostvovati šolski svečanosti.

Prevalje. Dne 1. julija t. l. je preminula po kratki in mučni bolezni p. d. Dobrovnikova mati, ki je bila vzor krščanske matere. Zapušča 12 otrok, ki jih je vzgojila v strogo krščanskem duhu. Najmlajši sin je bogoslovec II. letnika v Mariboru. Silno si je želela, da bi doživela novo mašo, a Bog jo je prej poklical k sebi, da ji poplača vse njene žrtve.

Kopanj. V nedeljo, 8. julija, bo daroval v naši župni cerkvi novo sv. mašo tukajšnji rojak frančiškan p. Bazilij Stupnik. Govoril mu bo v cerkvi p. dr. Hugo Bren.

K statistiki učnih uspehov na gimnaziji v M. Soboti

Na prvi pogled bi se zdel odstotek skupnih nezadostnih redov precej velik (privatisti niso šteti). Tisti, ki so mu razmere v Slovenski krajini kolikaj poznane, se temu pač ne bo čudil. Nič ne prikrivamo, da mo pričakovali še dokaj slabši uspeh spriču nenormalnih razmer, v kakršnih je letos bila soboška gimnazija. Razmeroma so pa letošnji uspehi še naravnost zadovoljivi. Lansko leto je bilo odličnih 5, letos jih je 9 (1.74 nampram 3 %). Vseh boljših redov (odlično, prav dobro, dobro) je bilo lani 96 (33.44) letos pa 107 (36.76 %). Število zadostnih redov pa je ostalo skoro na isti višini. Presežek odpade na rubriko ponavljalnih izpitov. Po dosedanjih izkušnjah jih bo od teh učencev v jeseni gotovo nad dve tretjini izdelalo.

Pri presoji uspehov na srednjih šolah se v procentih navadno gleda samo na pridnost učencev. Treba je pa upoštevati zlasti pri negativnih redih na okolnosti, ki so jače od pridnosti učencev, kar zlasti velja še za soboško gimnazijo.

Noben zavod pri nas ni v preteklem letu doživel toliko perturbacij, kakor ravno ta. Če pomislimo, da so se učne moči skozi celo leto menjavale, vsled česar se je z rednim poukom moglo začet dokaj kasneje kakor na drugih zavodih in je bil predmetnik štirikrat premenjen, je le čuda, da se je dosegel še tak uspeh. Število odličnjakov kaže, da bi bil lahko uspeh sijajen, če bi bile vladale normalne razmere.

Redukcija gimnazije je v začetku leta zahtevala kot žrtev dvojne višjih razredov. Le brezmejni požrtvovalnosti vse Slovenske krajine s Soboto na čelu, se moramo zahvaliti, da sta mogla v začetku drugega tromesečja nazaj. Da selitev iz zavoda na zavod, od enih profesorjev do drugih, med šolskim letom ne upliva dobro, mora vsakemu razumnemu človeku biti jasno.

Upoštevati je tudi treba, da od celokupnega soboškega dijaštva 45 učencev hodi vsak dan do 5 kilometrov in 16 celo preko 10 km daleč. Večinoma hodijo peš, le deloma se vozijo s kolesi. Zelenica jim itak nič ne koristi. To so razmere, s katerimi je treba računati in kakršne ne vladajo na nobenem drugem zavodu. Truden pride dijak v šolo, truden domov, kar se zopet mora poznati pri uspehih. Sedaj v počitnicah se bodo mogli v miru doma pripraviti in nikakega dvoma ni, da bo v jeseni odstotek pozitivnih redov še nadkrilil lanskega.

Sodimo uspehe po tem in potem si bomo na jasnem.

Sport

S. K. »Jadranc.« Nocoj ob 20. uri seja upravnega odbora v Narodni kavarni. — Tajnik.

SPORTNI DOGODKI.

Mehikanci gostujejo v Nemčiji in so redno poraženi. — Nogometni boj med Poljaki in Švedi se je ob navzočnosti 35.000 gledavcev završil z zmago Poljakov 2:1.

Gleitzejeva je hotela preplaviti Irsko morje, pa ga ni mogla.

Syehrova je tekla 80 m lese v 12.2, svetovni rekord; Taylor je pa tekel 400 m lese v 58.1, tudi svetovni rekord; in prav tako svetovni rekord je tek Batschauerjeve na 800 m v 2:19.6.

Na Dunaju so se vršile izbirne telme težke atletike za Amsterdam. Peresnik Stadler je sunil obojerno 122.5 kg, pa jih ni mogel ikfisarati; to bil nov svetovni rekord. Haas, lahka teža, je pa napravil kar dva nova svetovna rekorda: potegnil je obojerno 102.5 kg (doslej Arnout 100 kg), sunil je pa 185 kg (doslej Reinfrank 138 kg). Videti je, da bo v težki atletiki boj najbolj hud.

Polzvedovanja

Naša se je zlata verižica z obcasko na Realijski cesti. Dobi se sv. Petra c. 26, II.

Redni občni zbor Pokojninskega zavoda

Včeraj ob 9. dopoldne se je vršil v sejni dvorani mestnega magistrata redni občni zbor Pokojninskega zavoda. Predsednik dvorni svetnik Vederjak je prečital pred pričetkom občnega zbora imena vseh delegatov. Ker je bila od vsake skupine prisotna predpisana tretjina delegatov, je bil občni zbor sklepčen. Predsednik je podal nato predsedniško poročilo, v katerem je očitral delo načelstva v preteklem letu.

Revizijsko poročilo je navajalo, da je bilanca zavoda za leto 1927. v redu. Med drugim je bilo leta 1927. določenih 230 eksekucij.

Poročilo revizijske komisije je bilo sprejeto brez ugovora na znanje.

Bilanca Pokojninskega zavoda za l. 1927. navaja 160.902.341 Din aktive. Blagajniški znesek je 86.138 Din, vloga pri poštni hranilnici 127.907 Din, dolžniki 52.140.726 Din, vrednost nepremičnin 17 milijonov 847.691 Din, hiše nameštencev na amortizacijo 2.172.007 Din, vrednostni papirji 19.820.829 dinarjev, vrednost prihranka na pribitkih za upravne stroške 33.034.273 Din in potreba sklada za izvršitev valorizacije rent in pričakovani po pravilniku o draginskih dokladah 30.241.123 Din. Med aktivno je navedenih še nekaj drugih manj važnih postavk.

Med pasivo je glavna postavka premijska rezerva z 151.761.029 Din, dalje lombardno posojilo 6.039.000 Din in sklad za kurzne razlike 1.633.602 dinarjev.

Gospodarstvo

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v III. četrtletju 1928

I. Dospelost direktnih davkov:

Dne 1. avgusta 1928 dospo v plačilo neposredni davki za III. četrtletje 1928. Ako se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti, se z zamudnimi obrestmi vred prisilno iztirjajo.

II. Davek na poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, to je oni, katerih promet je v l. 1927 presegel vsoto 360.000 Din, so dolžni do 30. julija 1928 odpremiti s posebno prijavo davek od prometa, opravljenega v II. četrtletju 1928.

Ostali davkoplačevalci, to je oni, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, plačajo sočasno z drugimi davki tudi tretji obrok davka na poslovni promet za l. 1928.

III. Uslužbenški davek.

Službodajalci so dolžni od uslužbencev pobrane zneske odpremiti davčnemu uradu najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca. Službodajalci, ki redoma nimajo več nego pet zaposlencev, pa odpremitijo pobrane davčne zneske do 15. dne po preteku vsakega četrtletja, to je prvič za mesec april, maj in junij t. l. do dne 15. julija t. l.

IV. Hišni davek.

Hišni davek za leto 1929 se bo odmerjal že po novem zakonu o neposrednih davkih. Dokler se ne objavijo obrazci napovedi za odmero tega davka, odpade v III. četrtletju vsakega leta dosedaj predpisano napovedovanje najemnin.

V. Perijodične takse.

a) Od kuponov ali dividend in od tantijem se plačuje 1 odstotna taksa v 15 dneh po odobritvi bilance.

b) Do dne 15. julija t. l. morajo delniške družbe predložiti davčnemu uradu seznam v minullem polletju otvorenih tekočih računov in plačati odpadajočo takso v kolkih, ki se prilepijo na seznam.

c) Od dopolnilne prenosne takse v letnem iznosu nad 500 Din je plačati tretji obrok od 1. do včetega 15. julija 1928. Neplačane zneske izterja finančno oblastvo prisilnim potom.

č. Točilno takso za pravico, da se točijo pijače, je plačati za II. polletje do dne 31. julija 1928, sicer se izterja eksekutivno.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurz je razglašen o imovini Ivane Virantove, posestnice in trgovke v Velikih Laščah (prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Novem mestu 18. julija, oglasitveni rok do 4. avgusta, ugotovitveni narok 18. avgusta).

Statistika konkurzov v juniju 1928. Po podatkih Jugoslov. društva za zaščito upnikov je bilo v juniju letos razglašanih 45 konkurzov nampram 77 v juniju 1927, t. j. za 41.5 % manj. Skupno je bilo v prvih 6 mesecih razglašanih 486 konkurzov nampram 605 v prvi polovici lani. V prvi polovici letos je bilo v Sloveniji in Dalmaciji 37 (lani 61) konkurzov, v Srbiji 338 (392), v Hrvaški 48 (81), v Vojvodini 32 (57), v Bosni 5 (14), skupno 486 (605) konkurzov. Veliko število konkurzov v Srbiji je pripisovati dejstvu, da se tam otvarjajo konkurzi tudi o imovini privatnikov in intelektualcev.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Vpisi v trgovinski register. Jub. tovarna barv, d. z. o. z., Dol pri Ljubljani; Kranjske tekstilne tovarne, d. z. o. z., Kranj; Boh & Ko., jug. amer. tovarna za brezalkoholno izdelavo kvasa v Ljubljani; Bulc & Ko., tovarna za izdelovanje krede — »Jugokreda«, v Ljubljani; Salus, d. d., Ljubljana, podružnica Maribor.

Izpremembe v zadržnem registru. Vpisi: Kmetiska hranilnica in posojilnica v Brezovicih pri Murski Soboti, r. z. z. n. z.; Kmetijska strojna družba v Horjulu, r. z. z. o. z.; »Učiteljski dom« v Ljubljani, r. z. z. o. z.; Kmetiska hranilnica in posojilnica v Marjancih, r. z. z. n. z.; Gradbena družba »Dom in vrte«, r. z. z. o. z. v Trbovljah; izbris (radi končane likvidacije): Kitarsko društvo v Domžalah, r. z. z. o. z.; »Samopomoč«, gospodarska zadruga železniških uslužbencev v Mariboru, r. z. z. o. z. v likvidaciji.

Karteliranje v lesni industriji. Kakor poroča »Jugoslovensky Lloyd« do kartela glavnih podjetij romunske in jugoslovanske lesne industrije se ni prišlo in je bilo prvo poročilo netočno. Pač pa se vodi v tej smeri še pogajanja, ki pa jih zaenkrat moramo smatrati kot neuspela. Bosanski lesni industriji so sklenili, da ne stopijo skupaj z Romuni v kartel. Tudi uprava firme »Šipade« (Šumsko-ind. predveže Dobrljin-Drvar d. d.), ki je največje podjetje v Bosni, je izjavila, da nima interesa stopiti v kartel. Pač pa so posebno mali in srednji bosanski industriji mnenja, da je treba izzvesti prodajno organizacijo za male in srednje ža-

Oddelek za obvezno in neobvezno zavarovanje ima zavarovanih 5897 aktivnih moških, 2114 aktivnih žensk, 2663 izločenih moških in 808 izločenih žensk.

Letno poročilo, ki so ga dobili vsi delegati, navaja, da je pravilnik iz leta 1924 v znatni meri izboljšal starim upokojencem njihov položaj. Poleg starih rent dobivajo še 10-kratno draginsko doklado.

Ves dohodek Pokojninskega zavoda za Slovenijo je znašal l. 1927. 8.312.369 Din.

Poročilo omenja tudi gradnjo stanovanjske hiše na Miklošičevi cesti. Gradnja stanovanjske hiše v Celju se je opustila, ker se poslopje ne bi rentiralo in amortiziralo.

Ob zaključku komaj pčilo uro trajajočega občnega zbora je predsednik dv. svetnik Vederjak ponovil besede, ki jih je izrekel l. 1923, ko je na prvem občnem zboru pozival vse delegate na složno delo za procvit Pokojninskega zavoda. Prva leta po vojni je bilo pokojninsko zavarovanje pri nas v popolnem kaosu. Tedaj so se začeli zidati temelji sedanjemu Pokojninskemu zavodu in postavljena je bila solidna podlaga, ki je zagotovila pokojninsko zavarovanje za nedogledno vrsto let. To delo je v korist zavarovancev in za omiljenje bede starih rentnikov. Zilavemu delu vseh činiteljev pri Pokojninskem zavodu od širšega odbora do načelstva se je zahvaliti, da je Pokojninski zavod postal to, kar je danes. Predsednik se je nato zahvalil vsem, ki so ga v njegovi funkciji podpirali, nato pa izjavil, da čaka še vse letos glavno delo, namreč priprave za volitve v širši odbor, ki se bodo vršile v jeseni. Občni zbor se je nato zaključil.

ge. Šele potem bi bilo mogoče govoriti o prključitvi na romunski kartel.

Štrajk v Zedinjenih tvornicah stekla. Kakor poroča zagrebški »Morgenblatt«, je izbruhnil v steklarnah: Hrastrnik, Zagorje, Sveti Križ pri Rogasčici Slatini in v Paračinu, ki so vse last »Zedinjenih tvornic stekla« prej V. Abela dediča, štrajk. Podjetje je koncentriralo vso steklarsko industrijo v naši državi in zaposluje ca 1300 delavcev. Delavstvo zahteva izboljšanje plač, kar pa podjetje odklanja. Ker ni izgledov za skorajšen sporazum, bodo vse peči ugašene in ves obrat ustavljen.

Dobave. Prometno-komerc. oddelek ravn. državnih žel. v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe glede oddaje perila v pranje. — Državni rudnik v Kaknju sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 1500 m jeklenih vrvi. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: Dne 17., 19., 21., 24. in 26. t. m. pri glavnem sanitet. skladišču v Zemunu glede dobave lekarniškega materiala. — Dne 17. t. m. pri gradbenem oddelku ravn. drž. železnice v Sarajevu glede dobave jelovih desk, dne 18. t. m. glede dobave borovih desk in jelovih gred, dne 19. t. m. glede dobave gumijevih cevi za čiščenje kotlov in glede dobave hrastovih podnic. — 18. t. m. pri prometno-komerc. oddelku ravn. drž. žel. v Sarajevu glede dobave železnih sodov in lesenih kadi za vodo. — 19. t. m. pri obd. oddelku ravn. drž. žel. v Sarajevu glede oddaje kavarne v Kreki v zakup. — Predmetni oglasi v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borza

Dne 4. julija 1928.

DENAR.

Zagreb. Berlin 1356.75—1359.75, Italija 297.548—299.548, London 276.80—277.60, Newyork 56.745—56.945, Pariz 222.25—224.25, Praga 168.10—168.90, Dunaj 799.30—802.30, Curih 1094.10—1097.10, Amsterdam 22.89—22.95.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi 3. julija 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 2. VII.
Amsterdam	—	2292.—	—	—
Berlin	—	1358.25	—	1358.75
Budimpešta	—	991.65	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	799.30	802.30	800.80	800.80
London	276.80	277.60	277.20	—
Newyork	56.745	56.945	56.845	56.845
Pariz	—	223.26	—	—
Praga	168.10	168.90	168.50	168.50
Trst	—	299.—	—	298.75

Curih. Zagreb 9.13, Budimpešta 30.40, Berlin 123.86, Italija 27.24 bl., London 25.29, Newyork 518.80, Pariz 20.35 bl., Praga 15.3725, Dunaj 73.07, Bukarešt 317, Sofija 374, Varšava 58.12.

Belgrad. Berlin 1356.75—1359.75, Budimpešta 990.1—993.1, Curih 1094.10—

Sveta življenje in vrvenje

Gospodarski svet

Socialna vprašanja so aktualna v vseh deželah. Rešitve tega vprašanja pa ni brez ureditve gospodarskega vprašanja. To čutijo vse države. Francija se je odločila, da prouči vsa ta vprašanja prav temeljito in da napravi potem tudi potrebne zaključke. Merodajni faktorji so ustanovili takozvani »Nacionalni gospodarski svet«. Ta svet sestavljajo zastopniki vseh delov gospodarstva: Zastopniki producentov, finančnikov in konsumentov. Naloga sveta je, da poseže v prav vsa gospodarska vprašanja. Zaenkrat je svet še posvetovalen organ v gospodarskih vprašanjih, v kratkem bo pa uvrščen v konstitucionalni aparat države. Tozadevni zakonski osnutek je že izvršen, so pa še zapreke od strani delodajalcev, pa tudi od strani delavskih organizacij, ki zahtevajo, da imej gospodarski svet pravico, da poseže v vsa gospodarska in socialna vprašanja, ki so v zvezi z domačimi in mednarodnimi zadevami. Brez dvoma bo omenjeni osnutek uza-konjen v najkrajšem času.

Sedanji delokrog narodnega gospodarskega sveta.

Naloga Sveta je, da prouči narodni gospodarski položaj vobče, nato pa položaj posameznih gospodarskih panog. Glavno vprašanje pa tvori reorganizacija industrije. Svet mora najti pogoje, pod katerimi naj bi se v interesu podjetnikov, delavcev, konsumentov in države posamezni obrati bolje organizirali in združevali. V ta namen bo skušal dognati za vse važnejše industrijske panoge, sledeče:

1. Producersko možnost sedanje industrije, možnost bodočega razvoja industrije in bodoči razvoj domačega in zunanega trga.

2. Preiskati splošne producerske pogoje: sirovine, napol produkti, tehnična oprema, delovni trg, kreditni pogoji, že podvzeta sredstva za zboljšanje splošnih producerskih pogojev, ustaljenje, strokovna izobrazba, boljša porazdelitev dela, smotrna organizacija dela, primerjava s konkurenčnimi industrijami zunanjih držav, itd.

3. Ugotoviti razmerje med podjetniki in delavci posebno z ozirom na okoliščine, ki pospešujejo odnosno ovirajo izgraditev sistema kolektivnih pogodb.

4. Preiskava prodajnih pogojev in vseh vprašanj, ki so s tem v zvezi: način prodaje na domačem trgu in pri eksportu, transportne razmere.

5. Pomožne faktorje, ki vplivajo na gospodarstvo. Sirovine doma in v kolonijah, goilne sile (premog, elektrika) itd.

6. Delavstvo: njegova vloga, njegova storitev, delovni pogoji, socialne dajatve, razmerje med podjetniki in delavskimi organizacijami.

6. Davki in druga fiskalna bremena, ki vplivajo na prožnost gospodarstva: denar, kredit, konsum in prilagoditev novim nujnim okoliščinam.

Del teh vprašanj je že rešen. Kakšen bo končni rezultat delovanja narodnega gospodarskega sveta, je težko prerokovati. Upati pa je na ugoden uspeh, ker sodelujejo vse najboljše strokovne moči, ki imajo resno in odkrito voljo priti problemu do dna. V narodni gospodarski svet so poslale tudi delavske organizacije svoje najboljše člane.

Nov Landru

V Marseille-ju so pred kratkim prišli na sled nekemu Reyju, ki je umoril celo vrsto žensk in njihova trupla, kakor kažejo znaki, pokrmil prešičem. Rey je lovil v svoje mreže starejše ženske — 40-, 50letne, ki so imele zadostno premoženje. V ta namen je objavljaj po listih ženitne ponudbe. Denar je izvajal iz svojih žrtv na ta način, da jih je nagovarjal, naj se udeležijo pri nakupu namišljene hiše. Ako je bila prošilka tako previdna, da je zahtevala notarsko pogodbo, je Rey izginil. Doslej so odkrili pet Reyevih umorov, a se boje, da jih ima na vesti še več. Kajti v vili, v kateri je stanoval in kate-re lastnico je istotako umoril, so našli pisma od več nego 500 žensk ter ogromno množino ženskih oblek; dalje so ugotovili 12 Reyevih »nevest«. V Reyevem stanovanju

Daljnoročnik za vsakogar.

Strokovnjaku v elektrotehniki — Donesu v Michaly (levo) in njegovemu sodružniku Nikolaju Langerju v Berlinu se je posrečilo sestaviti tako enostaven in cenen daljnoročnik, da bo kmalu vsak mogel prisostvovati gledališkim predstavam po evropskih in ameriških mestih, kakor se sedaj naslaja ob inozemskih koncertih. Na levi strani je oddajni aparat s fotooolico, na desni sprejemni aparat s superfrekvenčno svetilko.

so našli krvavo tnalno in krvavo sekiro. Ker se je morilec velikokrat peljal z avtomobilom v bližnje pitališče za svinje, domnevajo, da je svoje žrtve ssekal in pokrmil prešičem. Reya so aretirali v Alžiru; zdi se, da je izvršil več umorov tudi v Tunisu, kjer je živel par let.

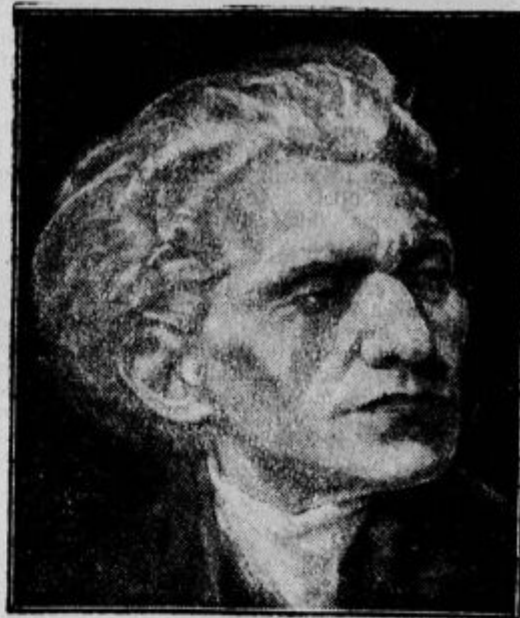
Največja parna turbina na svetu

Kot doznavamo je za berlinsko kalorično elektrarno v Zschornewitzu pri tvrdki Brown Boveri naročena parna turbina z generatorjem za 85.000 kilovatov, ki bo največja v Evropi. Cel stroj sestoji iz parne turbine, generatorja, ventilatorja in dveh vzbujevalnih strojev, vse na eni osi ter meri v dolžino 30 metrov. Za približno orisanje jakosti tega stroja bodi na-

vedeno, da more po sedanjem stanju preskrbejati 50 Ljubljano z električno energijo. Te svoje jakosti pa tudi ne daje zastoj, ker vsakih šest minut zgori pod parnimi kotli za ta stroj en vagon premoga. — Ta turbina je druga največja na svetu. Največjo turbino, ki ima 160.000 kilovatov, montira pravkar tvrdka Brown Boveri v New-Yorku.

Ladja zavezila v kita

Brzoparnik »Homerick« družbe White-Star-Line je na svoji zadnji vožnji v Nemyork naletel na čudno oviro. Vozili so v bližini Cap Race, ko so potniki in moštvo nenadoma odreeneli vled močnega sunka. Prvi hip so vsi mislili, da so zadeli na ledeno goro in nastala je silna panika. A kmalu so dognali, da niso zadeli v ledeno goro, marveč v spečega kita. Ostri rivec ladje se je kitu globoko zajedel v telo. Štiri ure je trajalo, predno so ladjo rešili ovire, in sicer se jim je to posrečilo šele na ta način, da je šla ladja nazaj, mornarji v čolnih so pa s harpunami držali kita. Kri je brizgala na vse strani in pordečila morje daleč naokrog. Kakor so dognali, je bila žival 18 m dolgo tele, ki se je najbrže zgubilo od matere in zašlo. Žival je na mestu poginila.

Stefan George 60 letnik.

Nemški pisatelj Stefan George dopolni dne 12. julija 60. leto starosti. V devetdesetih letih je s svojimi sodružniki ustanovil časopis »Blätter für die Kunst« in uvedel novoidealistično strujo proti naturalizmu v umetnosti. Znana so njegova dela »Romanje«, »Algalab«, »Dnevi in dejanja« i. dr.

pališčne dobe plačevala domačim beračem podporo pod pogojem, da nihče izmed njih ne nadleguje gostov z beračenjem. Ko so berači zvedeli za ta sklep, so sklicali protestno zborovanje, tu so izjavili, da so pripravljeni izginiti z javnih prostorov pod pogojem, da jim magistrat v naprej izplača polovico dohodkov, ki jim jih prinaša beračenje. Te dohodke je označil neki slepec z 8 funti šterlingov na teden.

Za netopirjevo čast

Voditelj prirodoslovnega oddelka v greenwiškem muzeju (Connecticut) P. Griswold Hoves, je v newyorškem »Scientific Americanu« napisal članek v obrambo netopirja in njegove časti.

O netopirju gre glas, piše Howes, da se mrgoli mrčesa in da se zaplete človeku v lase. To neokusno obrekovanje so si izmislili ljudje, ko še niso znali stvarno presojati raznih dejstev in pojavov. Netopirje je treba proučevati v toplih deželah, kjer letajo v nepreglednih jatah in kjer ni zime, ki bi jih silila k zimskemu spanju. Pisec sam je v ta namen prebil več mesecev na otoku Dominica v Zapadni Indiji.

Netopirji so zelo družna bitja in žive v velikih jatah. Svoje gole, rožnate mlade rode in doje kakor drugi sesavci. Majhna kolonija netopirjev, ki je gostovala v piščevem taboru, je imela tako lepe, mehke kožuščke, kakor tjunli. Tudi repe so imeli kakor miši.

Preiskal sem mnogo netopirjev, a nit pri enem nisem našel nobenega mrčesa. Naše lastavice so umazane v primeri z netopirji. Enega zajedavca pa ima tudi netopir, to je neke vrste drobena muha. Ta žuželka je čisto ploščnata, ker bi jo pač drugače pri letu veter odnesel z netopirja. Skoro vsakega netopirja se drže po dve ali tri take mušice in ga spremljajo na njegovem divjem potovanju po ozračju.

Večina manjših netopirjev se prehrani z žuželkami ter so zato človeku zelo koristni. Razen tega dajejo v vročih deželah najboljše gnoj. Vsak dan lahko vidiš cele vrste oslov, kako prihajajo iz netopirskih duplin, obloženi z dragocenim guanom.

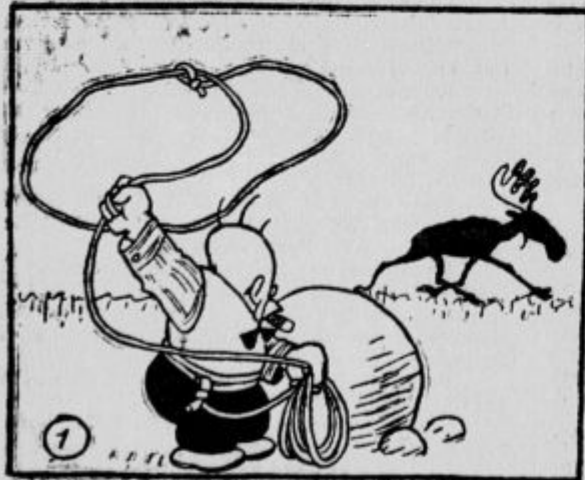
Netopirji so razred zase. Niso leteče miši, kakor se pogosto domneva. So pa edini leteči sesalci. Nekateri netopirji se hranijo s sadjem, a teh ni veliko. Nekateri vrste so zelo velike. Leteča lisica meri z razproštimi peruti do dva čevlja. Ta ogromna rdečedlaka bitja prihajajo na Dominiki ob določenih dobach iz svojih oddaljenih gorskih duplin in se goste na pravkar dozorelem sadju. Domačini imajo pred njimi velik strah, a dejansko so pravtako nenevarni kakor njihovi manjši sorodniki.

V Južni Ameriki žive pravi vampirji, ki živalim in včasih tudi ljudem izpijajo kri. Ti so seveda neprijetni. Vse druge vrste netopirjev v severnih in vročih deželah pa so človekove dobrotnice, ker uničujejo neštete milijone škodljivega mrčesa.

Spomenik iznajditeljem dopisnice

Na meidlinškem pokopališču na Dunaju so te dni odkrili spomenik iznajditelju dopisnice prof. dr. Emanuelu Hermannu. — Dr. Hermann je prvič sprožil misel, da naj bi se uvedle odprte poštne karte proti neznamni pristojbini, l. 1869. v nekem dunajskem listu. Poštna oblast je misel prijazno sprejela in 1. oktobra 1869. so v avstrijskem poštnem prometu uvedli dopisnico. Ta novost je bila ogromnega gospodarskega pomena, saj je omogočila velike prihranke na času, papirju in pristojbinah, poštini promet pa tako pospešila, da zaradi nje tudi pošta ni imela izgube. Pomen dopisnice postane jasen, če si predložimo, da celo današnja majhna Avstrija porabi v notranjem prometu več nego sto milijonov dopisnic letno. — Iz Avstrije je dopisnica našla pot takoj tudi v druge dežele in danes je povsodi vdomačena. Prof. dr. Hermann je bil doma iz Celovca.

Gospod Modrijan - izboren metalec lasa

Kako dolgo žive misijonarji?

Milanska katoliška univerza je izdala statistiko, iz katere je razvidno, da umrjo misijonarji od dneva svojega nastopa v red ali kongregacijo približno 14 let preje nego duhovniki, ki ostanejo v domovini. To se pravi, da je pri 100 misijonarjih približno 1400 let izgubljenih za delo v verski službi. Seveda so med misijonarji tudi številne izjeme ter dožive nekateri misijonarji visoko starost, vendar pa zahteva misijonstvo težke žrtve. Tako je na zapadnih afriških obalah, katerih podnebje je za Evropejce nezdravo, umrlo 200 duhovnikov predno so dosegli 28. leto starosti. V zadnjem času so uvedli za misijonarje posebne zdravstvene in higijenske tečaje, ki so za razvoj misijonstva velikega pomena, ker bodo pripomogli k podaljšanju dragocenega življenja misijonarjev.

Sumljiv promet z mrličmi

V Varšavo in Graudenz so že več mesecev prihajale redno vsak teden krste z mrličmi. To so bile osebe, ki so pred vojno živele v teh mestih, se začasa vojne izselile in v inozemstvu umrle, v oporoki pa odredile, da jih pokopljejo v rojstnem kraju. Tudi minoli teden sta zopet dospeli dve krsti v Varšavo in dve v Graudenz. Krsti v Graudenzu je sprejel neki Saša Pawlowski, da bi priredil pogreb. Prišla sta dva pogrebna vozova, na katere so naložili krste. G. Pawlowski je vodil žalostni spreved. Kriminalna policija, ki ji je bil ta redni promet z mrličmi vendarle sumljiv, je sprevedu skrivoma sledila. Namesto na pokopališče sta vozova drdrala iz mesta v neko gostilno, kjer so ju postavili v lopo. Sedaj so začeli iz mesta prihajati odlični trgovci z modnim blagom in se zbirati v lopi. Ko je prišla za njimi tudi radovedna policija, je imela kaj videti: krsti sta bili odprti, a namesto mrličev se je vsipalo iz njih svileni blago, ki so si ga delili. Vsa neprijetno presenečena družba je morala v zapor in tihotapstvo jo bo drago stalo. — Graudenska policija je nato takoj brzojavila v Varšavo, kamor sta tudi zopet dospeli dve krsti. Seveda so našli tudi v teh dveh krstah svileni blago. Tako so končno odkrili celo tihotapsko družbo, ki jo je vodil rentir Pawlowski in ki je ogoljufala državo na carini za približno en in pol milijona zlotov.

Koliko zaslužijo berači?

Občinska uprava angleškega morskega kopališča Bath je sklenila, da bo tekom ko-

Za duha in srce

Jean Jacques Rousseau

Ob 150 letnici njegove smrti.

Dne 2. julija 1778. je Rousseau zaključil v Ermenonvilleu svojo življensko pot, ki je bila toliko čudna, da marsikdo na njej ni našel niti drobne idealne poteze. In res, Rousseau-jevo življenje, — ki ga je sam opisal v svojih slavnih »Confessions«, — je bilo čuda razvrzno od začetka pa do konca. Iz tega življenja postane razumljiva tudi marsikatera stran njegovega dela.

Rousseau ni bil vzgojen v srečnem ožračju družine. Njegov oče, — urar v Zenevi, in prav tako njegov stric, h kateremu je prišel z 10. letom, se nista dosti brigala zanj. Tako se je s svojimi izvrstnimi darovi povečini sam moral izobraziti. Pravega poklica in s tem trdnega položaja v tedanji kulturni družbi si ni pridobil. Bil je vse-mogoče: tiskar, lakaj, sekretar, učitelj glasbe, komponist, prepisovalec not, pisatelj. — In končno: Rousseau ni imel zdravega družinskega življenja. Že v mladih letih je srečal dosti starejšo gospo Warensovo, kasneje si je uredil življenje z čisto neizobraženo mlado Terezo Levasseur. Pet otrok iz tega čudnega zakona je nesel v najdenišnico. Že tu se izraža njegov nebrzdani individualizem, njegova težnja, biti prost vseh spon poklica, vseh vezi resničnega zakona in vseh obveznosti napram lastnim otrokom.

Kolikor mu niso še vnanje razmere prizadele, je šlo še na račun njegovega nesrečnega značaja. Ne samo, da so njegove spise javno sežgali, da so ga zasledovali in mu zagreli življenje do konca dni. Rousseau je bil na svojem dnu razravan karakter, sam s sabo ni mogel priti na jasno, bolestno je iskal uteh v samozapovedi, kakor pomene po duhu mu popolnoma sličen Strindberg; zavest o lastni manjvrednosti in nemoči mu ni dala miru. Odkar je bil sluga, je nosil s sabo zavest lakajstva in vedno je bil na preži, če niso morda razvali z njim kot s slugo.

A vsi ti podatki iz osebnega življenja ne pomenijo nič v primeri z njegovim duhom. Vse te temotne strani njegovega življenja ne morejo zatemniti energičnega in entuziasličnega poleta njegovih idej po vsem svetu. Vpliv Rousseaujevih res revolucionarnih spisov je bil ogromen. Že v svojih prvih dveh spisih iz l. 1749. in 1753. je stopil na plan s svojim socialnim prirodnim evangelijem. 1762. je objavil temeljni svoji deli: »Contrat social« in »Emile ou de l'éducation«. Od tedaj naprej je postal Rousseau oboževan idol, vir, ob katerem se je opajal ves takratni rod, svetilnik, h kateremu so se s pomlajenim hrepenenjem vračali največji duhovi od francoske revolucije do današnjega dne.

Rousseaujev vpliv sega v pedagogiko, politiko, literaturo. O Rousseauju — pedagogu govoriti je odveč. Kjerkoli se danes oglašajo težnje, da treba naše vzgojstvo do dna reformirati, da treba nepotreben balast vreči čez krov, da treba prislusniti, kako priroda sama raste po svojih zakonih — to se pravi, kako otrok sam iz sebe, iz bogastva svojih notranjih sil, iz popolne svobode raste v neskončno lepoto dobrega človeka, — tam žive še danes v neomajani in vedno novi obliki stari Rousseaujevi motivi. Danes Rousseau lahko kritiziramo; njegov zahtevek, da naj otrok raste le iz svoje lastne prirodne sile v popolni svobodi kot pravi otrok božji, je celo principijelno napačna, ker ne računa z dejstvom, da otrok nujno rabi vodstva; otrok se mora iz svojih sil vzpeti in napeti, da doseže svoj cilj; brez vodstva otrok odpove pred oviro, umakne se zapreki, preko katere mora stopiti, če naj se povzpne do zrelosti. A ta ugovor ne zmanjša Rousseaujeve propovedi: prvič v zgodovini je v polnem obsegu odkril duševni svet otroka in ga prikazal v njegovi očarljivi svetlobi. Z vedno znova se porajajočim se hrepenenjem bodo pravi vzgojitelji še vedno znova vračali h Rousseaujevemu prirodnemu evangeliju.

Ni manjši kot v pedagoškem krogu ni bil Rousseaujev vpliv na politično življenje. Njegove ideje so postale ideologija francoske revolucije. Avtoriteta »božanskega Jeana Jacquesa« je postala brezmejna. Mirabeau je navdušeno zagovarjal njegove revolucionarne misli. Robespierre in Saint Just sta proglasila Rousseaujev genij za vse-mogočen in čednost.

Toda tudi literaturo je Rousseau prepojil s svojim duhom. Veliki oznanjevalec individualizma je s svojim močnim čustvom moral razgibati svet, ki je zatoni v pretiranem kultu racionalizma in prosvetljenosti, izgubil zvezo

s prirodnostjo ter izgubil čut za metafizično substanco življenja. Iracionalni va ljudstvenosti je zagnil celo generacijo. Vsa francoska romantika, s Staëlom in s Chateaubriandom na prvem mestu, je črpala iz tega vira, George Sandova je s svojim odporom proti vsaki konvenciji združevala prav Rousseaujanske ideje, a tudi Balzac in kasneje še Maupassant sta se oddolžila vplivu ženevskega filozofa. Pozabiti ne smemo nemškega »Sturma in Dranga«, Jean Paul, E. Th. Hoffmann, Teich, Gutzkow. Ob koncu stoletja pa je z veliko vehemenco prijal Tolstoj na pot, ki jo je davno pred njim z dosti večjo iskrenostjo in intenzivnostjo občrtal Rousseau.

Tri točke so, ki bi jih bilo dobro poklicati v spomin ob obletnici Rousseaujeve smrti. Prva je ta, da vemo, da je Rousseau bil in da tudi še danes je: propovednik človeške naravnosti. Rousseau nas vodi tja v svet, kjer je človek človek, samo človek, predvsem človek. Vodi nas v svet, kjer se naša duša v idealnem poletu dviga v moč, kjer je po svoji notranji dobroti sama v sebi srečna in prosta vseh spon, ki jo vežejo na materialistični svet. V tem svetu, v katerega se Rousseau ozira z neugasljivim hrepenenjem, — čisto celo s hrepenenjem polnokrvnega romantika, ki ve, da ne bo nikdar prišel do konca, — v tem svetu ni neenakosti in nesvobode; tam je človek lahko cel človek, poln čustva in volje, prost obojev razuma in konvencije, nepokvarjen in svoboden otrok božji.

Druga misel, ki se nam vsiljuje, je misel na Rousseaujevo pojmovanje človeške družbe. Rousseau je bil po svojem duhu socialni revolucionar, — žal njegove ideje, — razen entuziazma, nimajo realne podlage. Bil je preveč fantast, preenostavno si je konstruiral stavbo človeške družbe: na eni strani je človeška kultura — zlo, na drugi privatna nepokvarjena priroda — ideal. Če prvo zavremo in se povrnemo nazaj k pravicam nature, bo dobro. Toda žal je bil Rousseau v tem pogledu prevelik optimist. Njegova vera, da je vse, kar pride iz rok Stvarnika, dobro, je neupravičena. — Njegov Contrat social je preveč racionalističen, da bi s svojim »naturnim pravom« mogel zadovoljiti.

A čisti in zdrav je pri Rousseauju drug vir: globoko etično čustvo, ki izžareva iz vsega njegovega dela, nam more biti še danes v pobudo, da bomo uravnavili svoje dejanje v duhovno smer. — Preko neurejene in razvlečene čustvenosti nas Rousseau tira do točke, kjer se naša osebnost mora iz lastne odločitve odločiti za dejanje. Rousseau zahteva, da se duh samoniklo udejstvi v življenju, da iz čistosti svoje notranje sile ustvari kulturo z neko doslednostjo, da bo vse imelo trajno vrednost. Rousseaujevev etični radikalizem ne pozna mej: celo od umetnosti zahteva, da ne sme omehkužiti naših čustev, da temveč more prijeti življenje umetniško le tedaj, če je globoka in iskrena.

Dr. F. Č.

Novo objavljena Flaubert-ova pisma. Sedaj je prišlo v javnost 150 Flaubert-ovih pisem, ki jih je med leti 1857—1873 pisal Ernestu Feydeau. Dosedaj so se ta pisma v veliki izdaji Flaubert-ove korespondence — ki je bila eden najbolj značilnih literarnih dokumentov 19. stoletja — zelo pogrešala. Iz njih izvemmo veliko novega o psihologiji tvorca realističnega romana, o Flaubert-ovi estetiki in etiki. Za literarnega zgodovinarja so ta pisma važen pripomoček pri proučevanju literarne umetnosti v drugi polovici 19. stoletja.

Prireditve in društvene vesti

Maribor.

□ Krščanska ženska zveza. Glede romanja k sv. Jožefu: veljajo izkaznice za polovično vožnjo do Celja.

Pri hudi vročini Vam nudi izborno, hladno piščo znani

Piccoli-jev malinovec

vkuhan z najfinjšim sladkorjem; je naraven, brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih pridatkov za konzerviranje. Oddaja na drobno in veliko. Cena nizka.

Lekarna dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta.

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so čase in aparati znamke »WECK« pri trdki za vkuhanje najzanesljivejši in radi tega najcenejši.

Tovarniška zaloga »WECK« pri trdki »FRUCTUS«, Ljubljana, Krekov trg 10/I. Celje: Josip Jagodič. — Maribor: Karl Lotz.

Prvovrstnega polirja

samostojnega stavbevodjo sprejme takoj podjetje Ing. JOSIP DEDEK, Ljubljana, Zibertova 7.

Knjigovodja - bilancist

Dnevnik Slovenec najbolje informirani list!

perfekten, z gymn. maturo ter večletno bančno in hranilnično prakso v tu- in inozemstvu, z najboljšimi spričevali in referencami, verziran v vseh pisarniških poslih, zmožen slovenščine, srbohrvaščine, nemščine in angleščine, strojepisja in stenografije, išče primerne nameščenja, gre tudi na delo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko: »SAMOSTOJEN KNJIGOVODJA«.

Tujski promet

Prišlo je na nas vprašanje kratke vsebine: »Lansko leto ste nas odvrnili, ko smo bili na potu v Italijo in ste nas zaustavili v Jugoslaviji. Sporočite nam, če nam spričo trajne nervoznosti poslednjih mesecev jamčite, da bomo počitnice pri vas doli nudile mir, da dobimo, po kar prihajamo.« Tako neka nemška družina.

Imeli smo priliko razgovarjati se s skupino, ki je, če naj ta izraz bo dovoljen, v zagrebških dneh doslovno pobegnili iz Dalmacije, »Cimpreje« — dokler so še železniške zveze. Po poročilih listov nihče ne ve, kaj bo jutri.

Tako smo v mnogih slučajih otvorili letošnje turistično in tujsko prometno sezono.

Najprej ponovimo dejstvo: Odkar se stalno razburja javno mnenje v Italiji, odkar je prenehala gracioznost državn. življenja, ki ljubi v zavetliščih navadne dogodke, tihoče se posameznih oseb ali kvečjemu zaokrožene družbe, odkar visi nad italijansko riviero svinčena meglja nesigurnosti, ki je dosegla občutek slehernega Evropejca, od tedaj je počel usihati denarni dotok, ki je imel pod naslovom tujkega prometa pomembno postavko v italijanskem zasebnem, občinskem in državnem proračunu. Od tedaj je tudi Italija, da se opere, pokazala s prstom na nas, češ: Tam je tako in ne pri nas! Sledila je ostudna kampanja zoper naš tujski promet in le s težavo, vsled malih in skromnih sredstev, ki so nam na razpolago, smo ji bili kos.

Drugo je pa to: Ponovno je bilo že govora o tem, da nam objektivna sodba prisoja v tujsko-prometnem in turističnem oziru rožnato bodočnost izmed vseh nasledstvenih držav, pa tudi v srednji in jugovzhodni Evropi sploh. Temu optimizmu ne moremo oporekati. Ze dosedanje številke so značilne. Samo v Sloveniji znašajo letni dohodki te gospodarske panoge 80 milijonov dinarjev, katere je z modernizacijo tehnike in uspešno propagando mogoče celo podvojiti. Dalmatinske postavke gredo v visoke sto-milijone. Bilo je skoro že notorično, da je obisk tujega sveta v stalnem naraščanju in to dejstvo je moral priznati tudi izven tega udejstvovanja stoječi človek, če je le prebiral dnevni tisk. — Torej tudi to drž! —

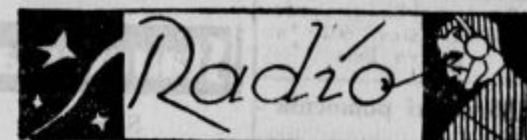
Pa tretje, s čemer smo začeli, bo tudi držalo. Tudi k nam se je začela useljevati svetlo meglja, ki hoče zakriti vabljivo in svetlo jugoslovansko solnce. In to že nekaj mesecev sem. Po shodih se je oznanjalo, da smo brezpravna država, v kateri ni niti varnost življenja zanjama, da smo država cincarjev, ciganov, goljufov, policije in žandarmerije: da smo država razdvojenosti, kjer se narodi med seboj skoro ne poznajo; da je nered izpodrinil red, eksekutor poštenega plačnika. Lestvica nervoznosti je stalno rastla. Grozilo se je z medsebojnimi obračuni, ki da ne bodo lahke narave; proslavljala se je Budimpešta, naj si bo pod Belo Kunom ali grofom Bethlenom in celo primere iz Afrike so gospodje uporabljali. Šlo je kot za stavo. Kar je pozabil omeniti govornik na shodu in podrobni agitator na deželi je dodal in palil tisk; česar ni zmogla fantazija v redakcijah, je zmogla parlamentarna frakcija: Razbijanje po pulth, grožnje, smešenje, upor zakoniti oblasti, odnašanje poslancev z orožniško asistenco, ker se je poslanec s ponosom trkal na prsa; češ »ne priznam vlade, ne poslovnika, ne reda — ne predsednika«.

Končno — strelji Črnogoraca, izzvanega in osebno žaljenega, hajduka iz dežele, ki se ne sme prikazati v domačo družino, če se ne osveti, ki psovke ne prenaša, da bi pustil istočasno orožje mirno v žepu. Belgradu sledi Zagreb; belgrajska okrvavljena tla so dobila odsev v okrvavljenih zagrebških ulicah. In zopet — kakor da ni bilo še vsega tega dosti. Znašli so se ljudje, ki so bičali ljudsko razpaljenost do skrajnosti, organizirali protestna

zborovanja in s tem javnost vobče. Da bi le ne prišlo do miru od nobene strani! —

K tem ugotovitvam še to: Prve vesti v inozemstvu so znale poročati o tem, da je dejanje izvršil Italijan, da je torej krvav spopad med Italijani in Jugoslavlani že tukaj. Vest se tujcu, ki mu je italijansko-jugoslovansko nasprotje znano kot rusko-angleško, ni zdela tako neverjetna. Saj so ravno v zadnjem času stopile tako v ospredje italijansko-jugoslovanske diplomatske stvari, da je na nje odgovarjal sam gospod Mussolini. Pribežališče tujkega prometa pa je obratno ravno v območju neprestanih diplomatskih kontroverz, ravno na izpostavljeni meji. Nositi morda glavo v sršenovo gnezdo ali se splašati? se je mnogo izmed reflektantov spraševalo!!

Spričo vsega tega bo menda dovolj jasno, da je hujskanje škodljivo, da je skrajni čas, da pridemo do mirnega dela, da je ni panoge našega državnega življenja, ki bi ne bila udarjena, če se javnost spravi iz rednih tirov. Pri tem država ne more delati razlik. Za popolno pomirjenje! to mora biti parola nas vseh!!

PROGRAMI:

Sreda, 4. julija.

Zagreb: 20.35 Vesela kvarteta glasba. — Breslau: 20.30 Rodoljubne nemške narodne pesmi; 21.15 koncert nem. narodnih pesmi. — Leipzig: 21.15 Poljuden koncert; 22.45 zabavna prireditve. — Stuttgart: 20 Nagovor nemškimi sportnikom, nato angleške, irske in škotske narodne pesmi. — Bern: 20. Koncert za orglice; 21. Orkestralna glasba. — Katowice: 20.10 Svečan koncert o priliki proslave narodnega praznika Združenih držav ameriških. — Frankfurt: 20 Operni odlomki. Wagner: Lohengrin — Verdi: Rigoletto — Verdi: Moč usode; 21 »Stari mestni kapitani«, komedija (Mals). — Rim: 21 Vokalni in instrumentalni koncert. — Langenberg: 20.15 »Po svetu«, kaj vidijo in doživijo izseljenci, potovalci in mornarji; 21.55 Zabavna prireditve. — Berlin: 21. Pesmi; 21.30 klavirski koncert; 22.30 Poletna štimunga v glasbi. — Davenport: 20. Lahka orkestralna glasba. — Dunaj: 20.05 Koncert dunajskega ženskega simf. orkestra. Corelli-Malipiero: Koncert za godalni orkester z orgliami. — Graener: Symphonietta (godalni orkester in harfa) — Sammartini-Gui: Arija (iz sonate za 3 instrum.). — Pick-Mangiagalli: Tri miniature za klavir in godalni orkester. — Dvořak: Noturno — Bloch: Veliki koncert za godalni orkester in klavir. — München: 19. Narodne pesmi; 20. koncert. H. Pfitzner: Vijolińska sonata — Pet pesmi za sopran in orkester — Godalni kvartet. — Milan: 20.45 Lahka glasba. — Budapest: 21. Vojaški koncert; 22.30 Koncert ciganske glasbe (daje tudi München).

Četrtek, 5. julija.

Zagreb: 20.05 Prenos iz Dunaja: »Cvrček na ognjišču«, opera v 3 delih (Goldmark). — Breslau: 20.30 Predavanje: »Stari in novi Dunaj«. — Praha: 21. Prenos koncerta iz brnske razstave. — Leipzig: 20.15 Vesela in peštra glasba; 22. Zabavna prireditve. — Stuttgart: 20.15 »Poljub na poskušnjoc, opereta (Millöcker). — Bern: 20.30 in 22. Orkestralna glasba. — Katowice: 20.30 Koncert. — Frankfurt: 20.15 »Poljub na poskušnjoc, opereta (Millöcker); nato iz Kassela: Koncert. — Rim: Prenos operete iz gledališča. — Langenberg: 20.10 Koncert rokoko-glasbe. Lully: Suita iz »Rolanda« — Rameau: Baletne suite iz »Acanthe in Cephisee«, »Zoroastres in »Platée«; 21 »Ninon iz Lenclosa«, drama (Hardt); nato baletna glasba. Gluck: Baletna suite — Cherubini: Baletna glasba iz »Anakreona« — Beethoven: Baletna glasba iz »Prometeja«. — Berlin: 19.40 Predavanje: Kako se obvarujemo plinških zastrupitev; 20.10 »Sladka deklacija, opereta v 3 delih (Reinhardt). — Davenport: 20.45 Koncert. — Dunaj: 20.05 »Cvrček na ognjišču«, opera v 3 del. (Goldmark). — München: 19. Koncert pesmi. Tri pesmi od Courvoisierja — Pet pesmi od K. Marxa — Tri pesmi od R. Strauša; 20.15 Vojaški koncert. — Milan: 20.45 »La Favorita, opera (Donizetti). — Budapest: 20. Koncert ogrskega opernega orkestra. Plotow: Uvertura k »Marti« — Massenet: Fantazija iz »Herodias« — Grieg: Suita iz Peer-Gynta — Waldteufel: Sirenski valček — Adam: Uvertura k »Če bi bil jaz kralj« — Thomas: Fantazija iz »Mignone« — Strauß: Rože iz juga, valček — Dvořak: Slovenski plesi.

Nabava barve in firneža

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi dne 19. julija t. l. ob 11. uri direktnim pogodbenim putem razne barve in firneža. — Ponudbe se taksirajo z Din 5.—. — Pogoji se dobe pri podpisani.

Iz pisarne Dir. drž. rudnika Velenje, br. 4966/II a.

Nabava raznega električ. materiala

Direkcija drž. rudnika Velenje, nabavi potom direktne pogodbe dne 17. julija t. l. ob 11. uri

razni električ. material

Blžji podatki, specifikacija materiala, kakor dobavni pogoji so na upogled v pisarni gornje direktije. Kolkovane ponude z Din 5.— se sprejemajo do gornje navedenega roka.

Pisarna drž. rudnika Velenje, br. 4651.

Nabava električ. instalac. materiala

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi dne 21. julija t. l. ob 11. uri pismenim direktnim pogodbam razni električni instalacijski material. — Kolkovane ponude z Din 5.— se sprejemajo do gornje navedenega roka. — Pogoji in specifikacija se dobe pri podpisani.

Pisarna drž. rudnika Velenje, br. 4945.

Tovorni avto

rabljen pa v brezhibnem stanju, ki nosi 8.5 do 5 ton in naglo vozi, (Schnellläufer) se takoj kupi. Ponudbe na »KARLOVAC«, poštni predal št. 19.

Priporočamo Vam edino le najboljše kolo GRITZNER samo pri Jos. Petelincu, Ljubljana (Blizu Prešernovega spomenika ob vodi.) Nizke cene. Tudi na obročna plačila.

Razpis

Stavbeni odbor za zidavo nove šole na Logu pri Brezovici razpisuje

oddajo težaških, zidarskih, tesar-skih in krovskih del pri zidavi nove šole na Logu pri Brezovici.

Načrti so na vpogled pri krajnem šolskem odboru. Istotam se dobi popis in splošni pogoji.

Pismene ponudbe je oddati v zapečateni kuverti najkasneje do 14. julija t. l. pri Stavbenem odboru na Logu pri Brezovici.

Stavbeni gospodar si pridržuje pravico oddati delo brez ozira na višino ponudbe.

Stavbeni odbor na Logu.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Privatni uradnik

s prvovrstno trgovsko izobrazbo, gimnazijo in trgovsko akademijo, z znanjem več jezikov in vseh trgovsko-kontornih poslov, s prakso v združnem denarnem zavodu, danes, vsled gospodarske krize v državi, službi, a nezadovoljen, želi mesta pri solidnem podjetju, ki bi mu za vestno delo nudilo sigurno eksistenco. Cenjene ponudbe pod »Pravi poklic je zadovoljnost« štev. 6020 na upravo lista.

Mesarski pomočnik

mlad, sedaj prost, išče mojstra v Ljubljani, pri katerem bi se še nadalje izvešbal. Plača postranska stvar, drugo po dogovoru. Naslov v upravi lista pod št. 6069.

Mizarski pomočnik

mlad, išče službe, najraje na deželi, kjer bi se obenem učil orgljanja. Sprejme tudi službo obč. sluga ali pisarja. — Ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod: Nekadilec št. 6065.

Službo dobe

Gospodična

s perfektno nemščino in dolgolet. prakso, se išče za takoj za triletno punčko. Nastop takoj. Oferti s fotografijo in izpričevali na Albert HERZL, Beograd, Kralja Petra 60.

Služkinjo

18—21 let, večjo nemščino, sprejem takoj za gostilno in kuhinjo. Naslov pri upravi št. 6059.

Učenec

s primerno šol. naobrazbo, se sprejme pri A. Sušnik, železnica, Ljubljana, Zaloška cesta.

Služba organista

in cerkvenika

se razpisuje pri podružni cerkvi v Radomlju. Prosto stanovanje, užitek zemljišča, prosta drva in in bira. Podrobneje po dogovoru. Prosilci naj se obračajo pismeno ali se bolje ustmeno na župništvo Radomlje. Nastop službe takoj!

Pisarn. žensko moč

se trgov. prakso, se sprejme takoj. Samo pismene ponudbe brez pril. znamk upravi »Slov.« št. 6068.

Stanovanja

Soba

se takoj odda. — Mestni trg 13, I. nadst., Ljublj.

Kot sostanovalec

se sprejme gospod v sredini mesta, prost vhod in elektrika. — Naslov pove uprava lista pod št. 6096.

Zasluzek

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na obroke, išče mo. Sijajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še »posebno fiksno nagrado« za gotovo količino srečk. — Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Denar

V solidnem podjetju

bi se udeležil pošten trgovca z večjim kapitalom. Ozira se samo na resne in točne ponudbe z navedbo višine potrebne kapitala. — Tajnost podatkov pod častno besedo z jamčenjem. Ponudbe pod »Sigurna eksistencija« na upravo lista.

Vnajem

Lokal

se išče v Dol. Logatu, obstoječ iz ene ali dveh sob in majhnega skladišča. — Ponudbe pod »Lokal« na upravo »Slov.«

Gostilno

Dobrodošlo, v mestu ali na deželi, vzajem takoj v najem. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Dobrodošla gostilna«.

Ženitbe

Poročiti se želi

gospodična, hčerka večjega posestnika, pridna, poštena, čedna, neomadežev. preteklosti, vsestransko naobrazena, z do 50.000 Din in opravo, se želi takoj poročiti z dobro situiranim posestnikom-trgovcem ali uradnikom. Samo resne ponudbe s praviim naslovom poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Tajnost« 6070.

Posestva

Hiša

z gospodarskim poslopljem, se pocieni prodaj. Kozarjah 3, v bliž. Viča.

Enodružinsko hišo

s štirimi sobami, prodam. Naslov v upravi št. 6071.

Gozd

z 20 let starimi drevesi, v obsegu 5½ oralov, dobra zemlja, prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6078.

Hiša

zidana, s pol orala zelenjadnega vrta, za 15.000 Din naprodaj v bliž. Sevnice. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6095.

Prodamo

Najboljši malinovec

vsako množino, tudi na drobno, nudi »Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip št. 10/A.

Pekarna

s stanovanjem in celim inventarjem naprodaj v sredini trga Trbovlje. Poizve se pri lastniku Ivan Orešnik, posestnik pekarnar, Trbovlje II. Skupna obrt pekarna in slaščičarna ima prednost.

Malinovec

pristni, razpošilja po 17 Din kilogram Andrej Čufer, Jesenice, Gorenjsko.

Trgovska oprava

nova, se pocieni prodaj. Naslov pove uprava pod št. 6100.

Izbijače češnjevih koščic

dobite pri »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani.

Ročni voziček

močan, ceno prodam. — Verovškova ul. 21, Spod. Šiška.

Kuhano maslo

prvovrstno, oddam večjo množino po ugodni ceni. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6066.

Prodaj

po nizki ceni pult, stola, vago, 2 stolici, izložbeni okni, štedilnik in otomano. Florjanska ul. št. 11, Ljubljana.

Obrt

Divane

modroce in vse ostale tapetne izdelke izvršujem po naročilu najceneje. — Franc ISKRA, tapetnik, Vič 16.

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni v Jugoslaviji: Tovarna motovoz in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani. Komisijska zaloga: Franc Palme, Ljubljana, Gosposvetska c. 7; Celje, Cankarjeva 7 in Maribor, Koroška 8.

Gostilniški stoli

Podpisani uljudno napovedam, da sem pričel izdelovati gostiln. stole. Tem potom se najljubše priporoča slavnemu občinstvu in gostilničarjem za cenjena naročila in vsa v to stroko spadajoča popravila, kakor tudi za pletenje stolov. Z odličnim spoštovanjem Franc Nekovar, stolar, Breg št. 14, Ljubljana. Prekupci imajo popust.

Posredovalnica

za služkinje

V Marijinem domu, Kotnikova ulica 8, je otvorila »Poselska zveza« s 1. junijem posredovalnico za služkinje. Cenjene gospe se vlijudno opozarjajo, da bodo dobile tam najlažje služkinje, ker je tam obenem tudi zavetišče za služkinje. Posredovalnica za gospe 10 Din.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 — Židovska 4

Podnart - Brezje

avtozveza zopet upostavljena. Avto čaka vsak dan pri običajnem jutranjem ljubljanskem vlatku. Avto-podjetje Bolé & Cvenkelj.

Razno

Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Resiova cesta 24 nudi najceneje vse vrste ošeničeno moko in druge mletvske izdelke. Zahtevajte cenik

Čajno-maslo

Sveže, najfinije ima stalno v zalogi ter razpošilja tvrda (van Kralj, Ljubljana, Stari trg 38).

Hrastove hlode

deske in frize

kupujem proti takojšnjemu plačilu

IVAN ŠISKA

tovarna parket in parka zap. Ljubljana, Metelkova ulica 31.

EM. FISCHER

Zagreb, Sudnička 3/10

dobavlja kolesa, dele koles, pneumatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče, ter nogometne žoge po najnižjih cenah. Zahtevajte veliki ilustr. brezplačni katalog.

Druva

bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Inserirajte v „Slovenca“

Malinovec

iz lekarne dr. G. Piccoli v Ljubljani, Dunajska cesta je staroznan kot pristni naravni izdelek z najfinjšim sladkorjem vkuhan brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih dodatkov za konserviranje. Oddaja na drobno in veliko. Cena nizka.

Oglas

Dovršitev skladišča v polkrogu in zgradba poslopja za skladiščno osebje na tovarni postaji Novi Sad.

Direkcija državnih železnic v Subotici razpisuje na temelju odobrenja g. prometnega ministra z dne 5. junija 1924 v aktu Generalne direkcije državnih železnic G. D. št. 15.849/24 in v smislu členov 86.—98. zakona o državnem računovodstvu za dan 24. julija 1928 prvo ofertalno licitacijo za izvršitev zidarskih, kamnoseških, tesarskih, mizarskih in ključavničarskih del pri dovršitvi skladišča v polkrogu in za izvršitev talnih, zidarskih, tesarskih, krovskih, kleparskih, kamnoseških, mizarskih, ključavničarskih, pleskarskih, inštalacijskih, slikarskih in tapetnih del pri zgradbi poslopja za skladiščno osebje na tovarni postaji Novi Sad.

Kavcijo v znesku 5% ponudene vsote za naše državljane, oziroma 10% za inozemce, je treba vložiti pri blagajni Generalne direkcije državnih železnic v Subotici ali pri blagajni Ostalih Oblastnih direkcij državnih železnic v gotovini, predvideni po členu 88. zakona o državnem računovodstvu najkasneje do 10. ure dopoldne na dan licitacije; licitanti pa morajo na dan licitacije predložiti revers o vloženi kavciji določeni komisiji za vodstvo licitacije.

Ponudbe, kolkovane kot predpisano, je vložiti najkasneje do 11. ure Gradbenemu oddelku direkcije (Trg vojvode Pučnika št. 9 II. nadst., vrata št. 9) v zapečatenem ovitku z označbo na zunanji strani: »Ponudba za izvršitev del pri dovršitvi skladišča v polkrogu in zgradbi poslopja za skladiščno osebje na tovarni postaji Novi Sad ponudnika N. N.«

Pravico do licitacije imajo le osebe in tehnična podjetja, ki se izkažejo komisiji z dokazi o svojih podjetniških sposobnostih in izkazom, da so svoj obrat podvrgli obdavčenju in plačali ves davek s pripadajočimi dokladi za vsa zapadla zakonita dela, kakor tudi za vse po posebnih odobrenjih določene obroke.

Zastopniki ponudnikov se pripuste k licitaciji le, ako se izkažejo s pismom o polnomočju, da morejo ponudnike na licitaciji zastopati.

Načrte, ponudne obrazce, proračune stroškov in splošne ter tehnične pogoje si je mogoče ogledati ali nabaviti za 100 Din vsak dan med uradnimi urami v Gradbenem oddelku direkcije.

Naknadnih in brzojavno vloženih ponudb ne sprejemamo.

Iz direkcije državnih železnic v Subotici,

štev. 26.167/1928.

Zahvala

Vsem, ki so v znak spoštovanja in priljubljenosti spremili našo predboro, zlato mamico, oziroma soprogo, taščo in staro mamico, gospo

Marijo Žitnik roj. Jeršin

na njeni zadnji poti, se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebno hvalo smo dolžni preč. duhovščini, gg. zdravnikom dr. Drobnicu in dr. Zajcu ml. za njuno požrtvornost, glasb. društvu »Ljubljana« za krasne žalostinke ter darovalcem cvetja in vencev. Iskrena hvala končno vsem, ki so na kakršenkoli način pokazali, da sočustvujejo z nami.

Ljubljana, dne 3. julija 1928.

Žalujoče rodbine Žitnik-Lončar-Jurjovec.

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

»Veva, a bi rada še enkrat slišala!«
»No, pa poslušajta:

Lovci — pešci in na konju, vrag naj vzame vašo gonjo, pod mejo...

... Tako jel To bi jaz napisal na Jackovem mestu vsem v Belčončki. Če pa tega ne stori, naj mi prvi janičar razpara trebuh, če jaz sam ne pošljem Pongovskemu tega pozdrava v mojem in vašem imenu.

»O, to pa je sijajna misel, bogme!« je zaklical navdušeno Jan.

»Duhovito je, a tudi primerno!«

»Naj Jacek le tako odpiše!«

»Ne,« je rekel gospod župnik, ki mu je govorjenje teh treh bratov že presedalo, »ne odpiše Jacek, temveč jaz, a ne bom si jemal na posodo vaše modrosti.« Nato se je obrnil k Ciprianovičema in Jacku: »Ni bilo lahko napisati to-le pismo. Hudobiji moramo odbiti rogove, pri tem pa ne smemo pozabiti na spodobnost, a pokazati moramo tudi, da vemo, v katerem grmu tiči zajec. Zato poslušajte, prosim, in če ima kdo izmed vas kaj pametnega pripomniti, naj to stori.«

Potem je pričel čitati:

»Veledenjeni gospod, dragi pan in brat...«

Tu je z dlanjo odvil gorenji del pisma in dejal: »Ali ste zapazili, gospodje, da mu ne pišem »vaša milost«, temveč samo »dragi?«

»To ga pogreje,« je rekel pan Serafin, »čitajte dalje, prečastiti.«

Torej poslušajte:

»Slehnemu človeku v naši republiki je dobro znano, da uméjo od vsaki priliki conservare et applicare (ohraniti in pokazati) spodoben nastop le tisti, ki so od mladih nog vajeni spodobne družbe, ali pa so sami dobrega rodu in jim je omenjena spodobnost že prirojena. Videti je, da pri vas, veledenjeni gospod, ne velja niti eno, niti drugo. Prav zato vam hoče gospod Jacek Tačevski, — ki je ex contrario (v nasprotju z vami), veledenjeni gospod, po svojih slavnih prednikih podedoval plemenito kri in srce, odpustiti vaše prostaške besede in vam obenem vrača vaše prostaške darove. Ker pa hočete liki campones (krčmarji), ki imajo gostilne v mestih ali krčme od cestah, predložiti nekaj račun za gostoljubnost, katere je bil pan Tačevski deležen v vaši hiši, je pan Tačevski seveda pripravljen povrniti vsa vaša expensa (izdatke) s pripadajočimi, njegovemu dednemu ugledu primernimi obrestmi vred...«

»O, za pet nar božjih,« ga je prekinil stari Ciprianovič, »Pongovskega zadene kap!«

»Ha! ošabnost je bilo treba kaznovati! Če pa sežigamo pri tem tudi mostove, to je vendar sam Jacek hotel.«

»Da, da!« je razburjeno zaklical Tačevski.

»Zdaj pa poslušajte, kaj mu dodam še od svoje strani:

V tem smislu sem se domenil z gospodom Tačevskim, kajti prepričana sva, da ste sprožili sicer svoj lasten lok, a strupena puščica, s katero bi radi zadeli odličnega mladika, utegne izvirati iz drugega, ne iz vašega tula. Razum in telesna moč pešata tem bolj, čim bolj se človek stara. Betežna starost lahko nasede tujim zakotnim vplivom in zasluži zaradi tega večjo prizanesljivost. V tem smislu sklepam svoje pismo in dodajam kot duhovnik in

božji služabnik samo še pripombo, da se človeku tem manj spodobi gojiti napuh in sovraštvo, čim starejši je in bliže grobu. Namesto vsega tega bi morali misliti samo na dušni blagor in zveličanje, ki ga sebi in vam, veledenjeni gospod, iskreno želim. Amen. Izvolite sprejeti izraze itd. od vašega udanega itd.«

»Vse je accurate (točno) povedano,« je rekel pan Serafin, »ničesar ni treba dodajati in ničesar ne črtati.«

»No!« je rekel župnik. »Ali se vam ne zdi, gospod, da je vse to zaslužil?«

»O, kar vroče mi je postajalo tu in tam.«

»Meni tudi,« je dodal Luka Bukojemski. »Človek postane, če posluša take-le reči, tako žejen, kakor če bi mu bilo vroče.«

»Postreži gospodi, Jacek, jaz pa medtem zapečatim in oddam pismo.«

Po teh besedah je snel gospod prošt s prsta pečatnik in odšel v spalnico. Vendar pa so mu morale pri pečatenju priti druge misli v glavo, kajti ko se je vrnil, je dejal: »Gotovo. Da sem le dovršil. Toda ali ne bo to morda prehudo? Kaj, če bi stari to poplačal z lastno krvjo? Vulnera (rane), ki jih prizadene pero, so zdravju prav tako nevarne in nič manj skeleče kakor one od meča in kroglice.«

»Res, res je!« se je oglasil Tačevski in stnilil zobe.

A haš ta bolestni Jackov glas je končal obotavljanje. Stari Ciprianovič je rekel:

»Prečastiti gospod, to so že plemeniti pomisleki, kakršnih Pongovski ni imel. Njegovo pismo zadeva naravnost v srce, vaše pa biča samo ošabnost in srd. Zato mislim, da se to pismo mora odposlati!«

Pismo so res odposlali, a Tačevski je po vsem tem še bolj pospešil priprave za svoj odhod.